

17.4.2024

A9-0085/ 001-001

MÓDOSÍTÁSOK 001-001

előterjesztette: Külügyi Bizottság, Költségvetési Bizottság

Jelentés

Tonino Picula, Karlo Ressler

A9-0085/2024

A Nyugat-balkáni Reform- és Növekedéstámogató Eszköz létrehozása

Rendeleti javaslat (COM(2023)0692 – C9-0408/2023 – 2023/0397(COD))

Módosítás 1

AZ EURÓPAI PARLAMENT MÓDOSÍTÁSAI*

a Bizottság javaslatához

2023/0397 (COD)

Javaslat

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS RENDELETE

a Nyugat-balkáni Reform- és Növekedéstámogató Eszköz létrehozásáról

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 212. cikkére és 322. cikke (1) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

tekintettel a Számvevőszék véleményére,

tekintettel az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak és a Bizottságnak az Ukrajna-eszköz

* Módosítások: az új vagy módosított szöveget félkövér dőlt betűtípus, a törléseket pedig a **■** jel mutatja.

kivételes jellegéről szóló együttes nyilatkozatára,
rendes jogalkotási eljárás keretében,
mivel:

- (-1) Az Unió a demokrácia, a jogállamiság és az emberi jogok tiszteletben tartásának értékein alapul, amelyek a koppenhágai kritériumok részét képezik, amelyek az uniós tagság legfontosabb kritériumai.*
- (-1a) A bővítési folyamat meghatározott kritériumokra, valamint méltányos és szigorú feltételrendszerre épül. Minden kedvezményezett a saját érdemei alapján kell értékelni. Ahhoz, hogy a bővítés kilátása realitássá váljon, továbbra is lényeges az alapvető feladatok elsődlegessége melletti szilárd elkötelezettség. Az „alapvető feladatok elsődlegessége” megközelítés a jogállamiságot és az alapvető jogokat a csatlakozási folyamat két másik döntő fontosságú területével kapcsolja össze: gazdasági kormányzás – megerősített hangsúly a gazdasági fejlődésen és a versenyképesség javításán – és a demokratikus intézmények megerősítése és a közigazgatás reformja. A csatlakozás irányába történő haladás annak függvénye, hogy az egyes tagfelvételt kérő államok mennyiben tartják tiszteletben az uniós értékeket, és mennyiben képesek vállalni és végrehajtani a politikai, intézményi, jogi, közigazgatási és gazdasági rendszereiknek az Unió szabályaihoz, előírásaihoz, szakpolitikáihoz és gyakorlataihoz való hozzáigazításához szükséges reformokat, a jószomszédi kapcsolatok előmozdítása mellett.*
- (-1b) A Nyugat-Balkánra irányuló bővítési politika geostratégiai jelentőséggel bír a biztonság, a béke és a stabilitás szempontjából, a nemzetközi környezet dinamikus változásainak fényében, különösen Oroszország Ukrajna elleni agresszív háborúját követően, amely új jelentést és lendületet adott a bővítésnek. Mindazonáltal a nyugat-balkáni országok uniós tagság felé vezető útjának szilárdan a reformok terén elért kézzelfogható és konkrét eredményeken kell alapulnia. A bővítés sikerének biztosításához valódi politikai akaratra van szükség mind az uniós tagállamokban, mind a bővítési országokban. Húsz évvel a thesszaloniki csúcstalálkozó után a nyugat-balkáni országok a csatlakozási folyamat különböző szakaszaiban vannak, és a kötelező tárgyalási fejezetek teljesítésére irányuló erőfeszítéseik eltérő dinamikát mutatnak.*
- (-1c) Az Előcsatlakozási Támogatási Eszköz (IPA) a legfontosabb pénzügyi mechanizmus a csatlakozó országok uniós tagságra való felkészítésére.*
 - (1) Az Unió és a nyugat-balkáni országok közös érdeke, hogy előmozdítsák az utóbbiak politikai, jogi és gazdasági rendszereinek reformjára irányuló erőfeszítéseket, jövőbeli uniós tagságukat célul kitűzve. Az uniós tagság kilátása erőteljes átalakító hatással bír, mivel megszilárdítja a pozitív demokratikus, politikai, gazdasági és társadalmi változásokat.*
 - (2) Törekedni kell az uniós vívmányok mielőbbi elfogadására és végrehajtására, valamint arra, hogy az uniós tagság előnyeinek egy része már a csatlakozás előtt biztosított legyen. A demokratikus átmenet, valamint az alapvető jogok és értékek tiszteletben tartása mellett ezen előnyök középpontjában a gazdasági konvergencia áll. A nyugat-balkáni partnerek gazdasági konvergenciájának szintje jelenleg a vásárlóerő-egységben számított, egy főre jutó GDP-ben kifejezve továbbra is alacsony, az uniós átlag 30–50 %-át teszi ki, és nem javul elég gyorsan.*

- (3) Ezen egyenlőtlenség csökkentése érdekében az Európai Bizottság közleményt fogadott el a Nyugat-Balkánra vonatkozó növekedési tervről, amely négy pilléren alapul: a) az EU egységes piacába való integráció fokozása; b) az uniós szabályokon és normákon alapuló regionális gazdasági integráció előmozdítása a meglévő közös regionális piaci cselekvési terv teljes körű végrehajtása révén; c) a régióban **az inkluzív és fenntartható fejlődés** felgyorsítására, a zöld és digitális átálláson alapuló gazdasági növekedés és a gazdasági konvergencia előmozdítására és a regionális stabilitás megerősítésére irányuló reformok elmélyítése; és d) új finanszírozási eszköz létrehozása: ez a Nyugat-balkáni Reform- és Növekedéstámogató Eszköz.
- (4) A szóban forgó növekedési terv végrehajtásához növelni kell a finanszírozást egy célzott, új finanszírozási eszköz, azaz a Reform- és Növekedéstámogató Eszköz keretében, hogy az segítse a régiót **az inkluzív és fenntartható fejlődést célzó reformok végrehajtásában, elősegítve a stabil beruházási környezetet**, a regionális integrációt és a közös regionális piacot.
- (5) E célok elérése és a stratégiai függőségek csökkentése érdekében **is** különös hangsúlyt kell fektetni a beruházási területek tekintetében azokra az ágazatokra, amelyek valószínűleg a társadalmi és gazdasági fejlődés és a gazdaságok dekarbonizációja kulcsfontosságú **mozgatórugóiként** fognak működni, ezek: **az mkkv-k, az egészségügy, a konnektivitás, beleértve a közlekedést, az energia, a zöld és digitális átállás, a kutatás és innováció, az oktatás és a készségfejlesztés, különös tekintettel a fiatalokra, valamint a humán tőkébe való befektetés.**
- (6) A **fenntartható** közlekedési infrastruktúra elengedhetetlen a nyugat-balkáni partnerek közötti és az uniós **tagállamokkal– különösen a közvetlen határral rendelkezőkkel** – való összeköttetések javításához. Hozzá kell járulnia a régió uniós integrációjához. A Bizottság a transeurópai közlekedési keret (TEN-T) felülvizsgálatára irányuló javaslatába beillesztett egy új folyosót, amely áthalad a nyugat-balkáni régión (Nyugat-Kelet-Mediterrán folyosó). A TEN-T hálózatnak referenciaként kell szolgálnia a régió közlekedési infrastruktúrájának finanszírozásához, **különös tekintettel azokra, amelyek már meglévők vagy már elkezdték az építési folyamatot, annak érdekében, hogy a meglévő projekteket még az új projektek megkezdése előtt be lehessen fejezni. Előnyben kell részesíteni a környezetbarát közlekedési eszközöket, például a vasutat és a közlekedés dekarbonizációját.**
- (7) Az eszköznek támogatnia kell azokat a beruházásokat és reformokat, amelyek előmozdítják a kedvezményezetteknek a gazdaság és a társadalom digitális átalakulásához vezető útját, összhangban a „Digitális iránytű 2030-ig: a digitális évtized megvalósításának európai módja”¹ című bizottsági közleményben bemutatott, 2030-as uniós jövőképpel, **és egy olyan inkluzív digitális gazdaságot kell ösztönöznie, amely minden polgár számára előnyös.** Az eszköznek törekednie kell arra, hogy megkönnyítse az Unióra vonatkozó általános célkitűzések és digitális célok elérését, **előnyben részesítve azokat a beruházásokat, amelyek nemcsak a digitális transzformációt mozdítják elő, hanem biztosítják, hogy ezek az erőfeszítések a biztonság, a reziliencia és az integritás elveiben gyökerezzenek.** Amint azt a Bizottság a 2023. június 15-i közleményében² felvázolta, az 5G kiberbiztonsággal kapcsolatos eszköztárnak referenciaként kell szolgálnia a régióban a digitális **infrastrukturális**

¹ COM(2021)0118.

² „Az 5G kiberbiztonsággal kapcsolatos eszköztár végrehajtása”, COM(2023)4049.

projektek biztonságát, rezilienciáját és integritásának védelmét biztosító uniós finanszírozáshoz.

- (8) Az eszköz keretében nyújtott uniós támogatás **meg kell erősítenie és** nem helyettesítheti az (EU) 2021/1529 európai parlamenti és tanácsi rendelet¹ alapján nyújtott, a kedvezményezettek uniós tagságra való felkészítésére összpontosító kétoldalú és regionális támogatást, ■ lehetőség szerint a már meglévő mechanizmusok és struktúrák felhasználásával **és a szinergiák maximalizálásával. Az Előcsatlakozási Támogatási Eszköz (IPA III) marad az érdemeken alapuló feltételes előcsatlakozási támogatás fő pénzügyi mechanizmusa.** A megközelítésnek a meglévő bővítési módszertanra, nevezetesen a 2020. évi felülvizsgált módszertanra², valamint az ugyanerre az évre vonatkozó gazdaságélénkítési és beruházási tervre³ kell épülnie.
- (9) Az eszköz keretében nyújtott támogatást általános és konkrét célkitűzések teljesítéséhez, **meghatározott pártatlan kritériumok alapján, a politikai visszaélések elkerülése érdekében, egyértelmű kifizetési feltételek mellett, a kulcsfontosságú mérföldkövek és célok, valamint a feltételrendszer teljesítése alapján** kell biztosítani. Az eszköz általános célkitűzéseinek a regionális gazdasági integráció **és a társadalmi és területi kohézió, valamint a reziliencia**, az Unió egységes piacába való fokozatos integráció, a nyugat-balkáni gazdaságok **felfelé irányuló** társadalmi-gazdasági konvergenciája, valamint az uniós **értékeknek**, jogszabályoknak, szabályoknak, normáknak, szakpolitikáknak és gyakorlatoknak való megfelelés uniós tagság céljából történő felgyorsításának kell lennie. Az eszköznek hozzá kell járulnia a bővítési folyamatnak **a koppenhágai kritériumokban rögzített** alapvető elemeihez kapcsolódó reformok felgyorsításához is, ideértve a jogállamiságot, **a demokráciát, az igazságszolgáltatás függetlenségét, az emberi jogokat, az alapvető jogokkal kapcsolatos** közbeszerzést és az állami támogatások ellenőrzését, az államháztartási gazdálkodást, **a pénzmosás elleni küzdelmet, az adókikerülést, az adókijátszást, az adócsalást, valamint a korrupció és a szervezett bűnözés minden formája elleni küzdelmet, a dezinformáció elleni küzdelmet, valamint a régió klímasemlegességre való zöld átállását 2050-ig, az éghajlatváltozás mérséklését célzó intézkedéseket, valamint a környezet és a biológiai sokféleség védelmét, továbbá elő kell mozdítania a jószomszédi kapcsolatokat és a nyugat-balkáni viták rendezését.** Ezeket a célkitűzéseket egymást kölcsönösen erősítő módon **és a nyugat-balkáni társadalmi és gazdasági helyzetek alakulásának rendszeres nyomon követésével** kell megvalósítani. **Az eszköz keretében nyújtott támogatásnak fokoznia kell az európai partnerekkel folytatott ikerintézményi együttműködést és partnerségfejlesztési kezdeményezéseket is, amelyek célja a nyugat-balkáni szakértelem és kapacitás növelése.**
- (10) Az eszköznek **tiszteletben kell tartania** a más uniós programok és a meglévő bővítési támogatási eszközök keretében nyújtott **kiegészítő** támogatást. A Bizottságnak **meg kell akadályoznia** az e rendelet szerinti segítségnyújtás és az Unió, a tagállamok, a harmadik országok, a multilaterális és regionális szervezetek és jogalanyok által nyújtott egyéb támogatások közötti **átfedéseket.**

¹ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/1529 rendelete (2021. szeptember 15.) az Előcsatlakozási Támogatási Eszköz (IPA III) létrehozásáról (HL L 330., 2021.9.20., 1. o., ELI: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2021/1529/oj?locale=hu>). <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2021/1529/oj?locale=hu>).

² COM(2022)0057.

³ COM(2020)0641.

- (11) Az eszköznek biztosítania kell az összhangot az Unió külső tevékenységének az Európai Unióról szóló szerződés 21. cikkében meghatározott általános célkitűzéseivel, és támogatnia kell e célkitűzéseket, beleértve az Európai Unió Alapjogi Chartájában rögzített alapvető jogok tiszteletben tartását is. Az eszköz biztosítani fogja különösen az emberi jogok védelmét és előmozdítását, **beleértve valamennyi kisebbség, köztük az etnikai és vallási kisebbségek, az LMBTI-közösség és az egyéb kiszolgáltatott csoportokhoz tartozó személyek jogait, valamint a demokráciát és a jogállamiságot, amelyek alapvető fontosságúak az uniós csatlakozási folyamat szempontjából.**
- (11a) **Az eszköznek különös hangsúlyt kell fektetnie a helyi székhelyű kis- és középvállalkozásokra annak biztosítása érdekében, hogy a fenntartható fejlődés közvetlenül kapcsolódjon a helyi vállalkozásokhoz és vállalkozókhöz.**
- (11b) **Ez az eszköz nem támogathatja olyan kedvezményezettek tevékenységeit vagy intézkedését, akik a regionális biztonság és stabilitás megerősítésének céljaival ellentétesen járnak el.**
- (12) Az eszköz hatálya alá tartozó tevékenységeknek **meg kell felelniük a legszigorúbb éghajlati és környezetvédelmi normáknak, és támogatniuk kell a fenntartható fejlődési célok felé teendő lépéseket, és hozzá kell járulniuk a Párizsi Megállapodás és az ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezménye szerinti nemzeti hozzájárulások teljesítéséhez, összhangban a nemzeti energia- és klímatervekben, a biológiai sokféleségről szóló ENSZ-egyezményben, valamint az elsivatagosodás elleni küzdelemről szóló ENSZ-egyezményben tett kötelezettségvállalásokkal, és nem idézhetnek elő környezetkárosodást, illetve nem lehetnek ártalmas a környezetre vagy az éghajlatra. Az eszköz keretében nyújtott finanszírozásnak összhangban kell lennie a globális átlaghőmérséklet csökkentésére irányuló hosszú távú célokkal, valamint azzal a célkitűzéssel, hogy növelni kell az éghajlatváltozás mérséklését célzó intézkedésekre és az éghajlatváltozás kedvezőtlen hatásaihoz való alkalmazkodásra való képességet, fejleszteni kell az éghajlatváltozás hatásaival szembeni rezilienciát, valamint hogy támogatni kell a biológiai sokféleség megőrzését, a körforgásos gazdaságot, a fenntartható vízgazdálkodást és a szennyezőanyag-mentességet.** Az eszköz keretében finanszírozott intézkedéseknek összhangban kell lenniük a kedvezményezettek nemzeti energia- és klímatervével, nemzetileg meghatározott hozzájárulásával és a klímasemlegesség 2050-ig történő elérésére irányuló törekvésükkel. Az eszköznek hozzá kell járulnia az éghajlatváltozás mérséklését célzó intézkedésekhez, és az éghajlatváltozás kedvezőtlen hatásaihoz való alkalmazkodásra való képességhez, és elő kell segítenie az éghajlatváltozás hatásaival szembeni rezilienciát.
- (13) E rendelet végrehajtásakor figyelembe kell venni az egyenlőségközpontú Unióra vonatkozó stratégiának megfelelően az egyenlőség, **az inkluzivitás, a méltányosság és a megkülönböztetésmentesség elvét, amint azt az egyenlőségközpontú Unió stratégiái, valamint az UNESCO kulturális sokszínűségről szóló nyilatkozata és a Rasszizmus és Intolerancia Elleni Európai Bizottság (ECRI) jelentései is kifejtik.** A rendelet végrehajtásának támogatnia kell **és elő kell mozdítania** a nemek közötti egyenlőséget és annak általános érvényesítését, **biztosítania kell a nők érdemi részvételét a döntéshozatali folyamatban,** valamint a női önrendelkezés elősegítését, továbbá törekednie kell a nők és a lányok jogainak védelmére és előmozdítására, **valamint a nőkkel szembeni erőszak és a kapcsolati erőszak megelőzésére és leküzdésére** a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó uniós cselekvési tervekkel, valamint a vonatkozó tanácsi következtetésekkel és nemzetközi egyezményekkel összhangban. **A rendeletet továbbá a szociális jogok európai pillérének teljes körű tiszteletben tartásával kell**

végrehajtani, többek között a gyermekvédelmi és gondozási rendszer, valamint a munkavállalói jogok tekintetében. Az eszköz végrehajtásának összhangban kell lennie a fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló ENSZ-egyezménnyel *és annak jegyzőkönyvével, amelyet az EU és tagállamai ratifikáltak,* és biztosítania kell az érintett érdekelt felek bevonását a döntéshozatali folyamatokba, valamint az akadálymentességet a beruházások és a technikai segítségnyújtás terén, *összhangban az (EU) 2019/882 irányelvvel, például az akadálymentes lakhatás, a közlekedés terén és a nyilvános tereken, beleértve a városi és vidéki területeken lévő közinfrastruktúrát. Az intézkedéseknek támogatniuk kell a fogyatékossgal élő személyek önálló életvitelhez és a közösséghez tartozáshoz való jogát, és fel kell gyorsítaniuk a bentlakásos intézményekről a közösségi alapú támogatásra és az önálló életvitelre való áttérést.*

- (14) E rendeletnek *hozzá kell járulnia* a Nyugat-Balkánra vonatkozó zöld menetrend **végrehajtásához**, különösen a környezetvédelem megerősítése *és ezen belül a természet és a környezet helyreállítása*, az éghajlatváltozás mérsékléséhez való hozzájárulás és az éghajlatváltozással szembeni reziliencia növelése, valamint az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaságra való áttérés felgyorsítása révén.
- (14a) *E rendeletnek elő kell mozdítania az európai partnerségi magatartási kódexet és a többszintű kormányzás elvét annak érdekében, hogy felkészítse a kedvezményezetteket az európai strukturális és beruházási alapok jövőbeli végrehajtására.*
- (15) Az eszköznek – az európai zöld megállapodást mint Európa fenntartható növekedési stratégiáját, valamint az éghajlatváltozással és a biológiai sokféleséggel kapcsolatos célkitűzések intézményközi megállapodásban foglalt kötelezettségvállalásokkal összhangban történő kezelésének fontosságát tükrözve – hozzá kell járulnia annak az átfogó célnak az eléréséhez, hogy az uniós költségvetési kiadások 30 %-át éghajlatpolitikai célkitűzésekre, 2024-ben 7,5 %-át, 2026-ban és 2027-ben pedig 10 %-át a biológiai sokféleséggel kapcsolatos célkitűzésekre fordítsák. A WBIF-en keresztül folyósított vissza nem térítendő pénzügyi támogatás legalább 37 %-ának éghajlatpolitikai célkitűzésekre kell irányulnia. Az eszköznek olyan tevékenységeket kell támogatnia, amelyek teljes mértékben tiszteletben tartják az Unió éghajlat-politikai és környezetvédelmi normáit és prioritásait, valamint az (EU) 2020/852 rendelet¹ 17. cikkének értelmében vett, a jelentős károkozás elkerülését célzó elvet.
- (16) A Bizottságnak – *az Unió pénzügyi érdekeinek védelme érdekében* – a tagállamokkal és a kedvezményezettekkel együttműködve *biztosítania kell a megfelelést, a koherenciát, a következetességet és a kiegészítő jelleget*, a fokozott átláthatóságot, *valamint az erős és folyamatos* elszámoltathatóságot a segítségnyújtás *során és azt követően*, többek között megfelelő belső ellenőrzési rendszerek és csalás elleni politikák végrehajtása révén, *fokozott átláthatósággal és a Bizottság általi folyamatos értékeléssel.* Az eszköz keretébe tartozó támogatás rendelkezésre bocsátásának előfeltétele, hogy a kedvezményezettek mindegyike *tiszteletben tartsa, fenntartsa és fejlessze* a hatékony demokratikus mechanizmusokat és intézményeket – többek között *a működő demokratikus* többpárti parlamentáris rendszert, *a média szabadságát, függetlenségét és pluralizmusát, valamint a dezinformáció, a külföldi információmanipuláció és beavatkozás elleni küzdelmet* – és a jogállamiságot,

¹ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2020/852 rendelete (2020. június 18.) a fenntartható befektetések előmozdítását célzó keret létrehozásáról, valamint az (EU) 2019/2088 rendelet módosításáról (HL L 198., 2020.6.22., 13. o.).

beleértve az igazságszolgáltatás függetlenségét és a korrupció elleni küzdelmet, valamint biztosítsa az emberi jogok és a kulturális sokszínűség tiszteletben tartását, ideértve a *valamennyi* kisebbséghez és közösséghez tartozó személyek jogait, *beleértve valamennyi kisebbség, köztük az etnikai és vallási kisebbségek, az LMBTI-közösség és az egyéb kiszolgáltatott csoportokhoz tartozó személyek jogait*. További előfeltételként kell meghatározni az Unió közös kül- és biztonságpolitikájához való igazodást – *beleértve az Oroszországgal szembeni korlátozó intézkedések elfogadását* –, *valamint a harmadik országokra vonatkozó uniós vízumkövetelmények betartását*. További előfeltételként kell meghatározni, hogy Szerbia és Koszovó *egyértelműen mérhető előrehaladással és kézzelfogható eredményekkel* konstruktívan részt vegyen kapcsolataik normalizálásában annak érdekében, hogy teljes mértékben végrehajtsák a normalizáláshoz vezető útról szóló megállapodásból és annak végrehajtási mellékletéből, és az eddigi párbeszéd keretében elért valamennyi megállapodásból származó minden kötelezettségüket, és tárgyalásokat kezdjenek a kapcsolatok normalizálásáról szóló átfogó megállapodásról.

- (17) Az eszközön keresztül nyújtandó uniós támogatás maximális összege a 2024–2027-es időszakra folyó árakon 6 milliárd EUR lesz, amelyből legfeljebb 2 milliárd EUR vissza nem térítendő támogatás, 4 milliárd EUR pedig az Unió által nyújtott kedvezményes pénzügyi támogatási hitel, amelyre a 2 milliárd EUR-ból kell tartalékot képezni. A teljes összeg legalább felét a nyugat-balkáni beruházási kereten (WBIF) keresztül kell allokálni, beleértve a vissza nem térítendő támogatás teljes összegét, a technikai segítségnyújtásra elkülönített *kevesebb mint* 1,5 %-ot és a hitelekre vonatkozó tartalékfeltöltéshez szükséges összeget.
- (18) Ez a rendelet az ezen eszköz teljes időtartamára pénzügyi keretösszeget határoz meg, amely az éves költségvetési eljárás során az elsődleges referenciaösszeget jelenti az Európai Parlament és a Tanács számára a költségvetési fegyelemről, a költségvetési ügyekben való együttműködésről és a hatékony és eredményes pénzgazdálkodásról, valamint az új saját forrásokról és az új saját források bevezetésére irányuló ütemtervről szóló, az Európai Parlament, az Európai Unió Tanácsa és az Európai Bizottság közötti, 2020. december 16-i intézményközi megállapodás 18. pontja értelmében.
- (19) Az (EU) 2021/947 rendelet 31. cikke (3) bekezdésének második mondatától eltérve az ezen eszköz keretében nyújtott hitelekkel eredő pénzügyi kötelezettségek nem támogathatók a külső tevékenységi garanciából. Az ezen eszköz keretében hitel formájában nyújtott támogatásnak az (EU, Euratom) 2018/1046 rendelet 220. cikke (1) bekezdésének értelmében pénzügyi támogatásnak kell minősülnie. Az egyes kedvezményezetteknek járó finanszírozás indikatív összegét az I. mellékletben megállapított képlet szerint kell kiszámítani, ötvözve a kedvezményezett népességének a nyugat-balkáni régió teljes népességéhez viszonyított arányát és a nyugat-balkáni régió egy főre jutó átlagos GDP-jének az adott kedvezményezett egy főre jutó GDP-jéhez viszonyított arányát, a két tényező 60 %-os, illetve 40 %-os súlyozásával. Ha a pénzeszközök felszabadításához szükséges kifizetési feltételek nem teljesülnek, a Bizottság az összeg egy részét vagy egészét újraoszthatja más kedvezményezettek között, *megőrizve ugyanakkor a földrajzi egyensúlyt az eszközből származó források elosztása során, az egyenlőtlen helyi igazgatási kapacitások figyelembevételével*.
- (20) Erre a rendeletre az Európai Parlament és a Tanács által az EUMSZ 322. cikke alapján elfogadott horizontális költségvetési szabályokat kell alkalmazni. E szabályokat az (EU,

Euratom) 2018/1046 európai parlamenti és tanácsi rendelet¹ állapítja meg, és e szabályok meghatározzák különösen a költségvetés elkészítésére és – vissza nem térítendő támogatások, közbeszerzés, közvetett irányítás, pénzügyi támogatás, vegyes finanszírozás és a külső szakértők költségeinek megtérítése útján történő – végrehajtására vonatkozó eljárást, továbbá rendelkeznek a pénzügyi szereplők felelősségével kapcsolatos ellenőrzésekről. **Az EUMSZ 322. cikke alapján elfogadott szabályok az uniós költségvetés védelmét szolgáló általános feltételrendszert is magukban foglalnak.**

- I**
- (22) Az eszköz hatékony végrehajtásának biztosítása – többek között a nyugat-balkáni kedvezményezettek európai értékláncokba való integrációjának elősegítése – érdekében az ezen eszköz keretében finanszírozott és beszerzett valamennyi árunak és anyagnak a tagállamokból, a kedvezményezettektől, az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodás szerződő feleitől, az (EU) 2021/947 európai parlamenti és tanácsi rendelet¹⁰ I. mellékletének és az (EU) 2021/1529 európai parlamenti és tanácsi rendelet² I. mellékletének hatálya alá tartozó országokból, valamint olyan országokból kell származnia, amelyek számára a Bizottság a kedvezményezetteknel a külső támogatás kölcsönös igénybevételének lehetőségét biztosítja, kivéve, ha az áruk és anyagok észszerű feltételek mellett nem szerezhetők be az említett országok egyikében sem; **ebben az esetben a beszerzésnek összhangban kell lennie az ellátási láncok átvilágítására vonatkozó alkalmazandó uniós szabályozásokkal.**
- (23) Az uniós költségvetés évenkénti meghatározására vonatkozó elv tiszteletben tartása mellett biztosítani kell annak lehetőségét, hogy az (EU, Euratom) 2018/1046 rendelettel összhangban a rugalmassági mechanizmusok más szakpolitikák – többek között a pénzeszközök átvitele és újbóli lekötése – tekintetében is alkalmazhatók legyenek az uniós pénzeszközök hatékony felhasználásának biztosítása érdekében, ezáltal maximalizálva az eszköz keretében rendelkezésre álló uniós pénzeszközöket.
- (23a) **Az eszközök kivételes helyzetekre reagáló eszközök, ezért finanszírozási és irányítási rendszereiknek biztosítaniuk kell a költségvetési hatóság előtti teljes körű elszámoltathatóságot és ellenőrzést.**
- (24) A Nyugat-Balkánra vonatkozó eszköz végrehajtását az egyes nyugat-balkáni kedvezményezettek célzott reform- és beruházási prioritásaiból álló koherens, **egyértelmű** és kiemelt csomagnak (reformprogram) kell alátámasztania **mérhető mérföldkövek és célok formájában**, amely keretet biztosít **az inkluzív, fenntartható**

¹ Az Európai Parlament és a Tanács (EU, Euratom) 2018/1046 rendelete (2018. július 18.) az Unió általános költségvetésére alkalmazandó pénzügyi szabályokról, az 1296/2013/EU, az 1301/2013/EU, az 1303/2013/EU, az 1304/2013/EU, az 1309/2013/EU, az 1316/2013/EU, a 223/2014/EU és a 283/2014/EU rendelet és az 541/2014/EU határozat módosításáról, valamint a 966/20/EU, Euratom rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 193., 2018.7.30., 1. o., ELI: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2018/1046/oj?locale=hu>).

² Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/947 rendelete (2021. június 9.) a Szomszédügyi, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszköz (Globális Európa) létrehozásáról, a 466/2014/EU európai parlamenti és tanácsi határozat módosításáról és hatályon kívül helyezéséről, valamint az (EU) 2017/1601 európai parlamenti és tanácsi rendelet és a 480/2009/EK, Euratom tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 209., 2021.6.14., 1. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/947/oj?locale=hu>).

társadalmi-gazdasági növekedés fellendítéséhez, egyértelműen illeszkedik az uniós csatlakozási követelményekhez, és összhangban áll velük. A reformprogram átfogó keretként fog szolgálni az eszköz célkitűzéseinek eléréséhez. *A reformprogramot az érdekelt felekkel, köztük a nemzeti parlamentekkel, a regionális és helyi képviseleti testületekkel és hatóságokkal, a szociális partnerekkel és a civil társadalmi szervezetekkel és szakértőkkel szoros együttműködésben kell elkészíteni, megfelelő időkeretekkel és átláthatósággal, valamint az adott hozzájárulások egyértelmű nyomon követési eljárásaival folytatott konzultációk révén. A reformprogramot be kell nyújtani az Európai Parlamentnek.*

- (25) Az uniós támogatás folyósítását *a tartós stagnálás elkerülésétől, az egyértelmű és előre meghatározott* kifizetési feltételeknek való megfeleléstől és *a kifizetési feltételek kielégítő teljesítésének értékelésére vonatkozó belső iránymutatás alapján* a Bizottság által értékelt és hivatalosan jóváhagyott reformprogramokban meghatározott reformok végrehajtása terén – *a megfelelő mérföldkövek és célok alapján* – elért mérhető előrehaladástól kell függővé tenni. A pénzeszközök felszabadítását ennek megfelelően kell strukturálni, tükrözve az eszköz célkitűzéseit.
- (26) A reformprogramoknak tartalmazniuk kell a célzott reformintézkedéseket és a kiemelt beruházási területeket, az ezen intézkedések kielégítő végrehajtása terén tett előrehaladást vagy a teljesítést jelző *mérhető* minőségi és mennyiségi lépések, valamint az intézkedések kielégítő előrehaladását vagy teljesítését *jelző megfelelő mérföldkövek és célok* formáját öltő kifizetési feltételeket, valamint az említett intézkedések végrehajtására vonatkozó indikatív ütemtervet. *A reformprogramoknak emellett tartalmazniuk kell a reformok és beruházások indikatív előzetes költségszámítását.* Ezeket a lépéseket legkésőbb 2027. augusztus 31-re meg kell tervezni, ugyanakkor az e lépések tárgyát képező intézkedések teljes végrehajtása 2027 utánra is terjedhet, de legkésőbb 2028. december 31-ig le kell zárulnia.
- (27) A reformprogramoknak be kell mutatniuk az eszközökből nyújtott pénzeszközök felhasználása során a szabálytalanságok, *a bármilyen típusú korrupció – beleértve a magas szintű korrupciót, valamint a nepotizmus és a kivételezés minden formáját* –, valamint a csalás és az összeférhetetlenség hatékony megelőzésére, feltárására és korrekciójára szolgáló, a kedvezményezettek által alkalmazott rendszert, valamint az eszközökből és a más uniós programokból vagy donoroktól származó kettős finanszírozás elkerülését célzó intézkedéseket, *biztosítva az elkülönített források integritását és optimális felhasználását. A pénzeszközök felszabadítását követően az átfedések elkerülése érdekében elegendő folyamatos pénzügyi értékelést végezni az IPA III keretében létrehozott irányítási és ellenőrzési rendszeren keresztül.*
- (27a) *A reformprogramoknak részletes magyarázatot kell tartalmazniuk arra vonatkozóan, hogy ezek hogyan járulnak hozzá a régióban az igazságos és digitális átálláshoz, és ki kell fejteniük, hogy a kedvezményezettek hogyan biztosítják az uniós környezetvédelmi jogszabályok és normák alkalmazását, és különösen a jelentős károkozás elkerülését célzó elv alkalmazását. A reformprogramoknak magyarázatot kell tartalmazniuk arra vonatkozóan is, hogy miként biztosítják a regionális és helyi hatóságok, valamint a civil társadalmi szervezetek érdemi részvételét és a velük való konzultációt a reformprogramok kialakításában és végrehajtásában. A reformprogramoknak részletesebben ki kell fejteniük, hogyan segítik elő az információkhoz való nyilvános hozzáférés és a nyilvánosság részvételének javítását, beleértve a környezeti információkhoz való hozzáférést is.*

- (28) A reformprogramok keretében hozott intézkedéseknek hozzá kell járulniuk a hatékony államháztartási irányítási és kontrollrendszer javításához, a korrupció **bármely típusa, valamint a nepotizmus vagy kivételezés, a pénzmosás, az adókikerülés, az adókijátszás és az adócsalás minden fajtáját –, a csalás és a szervezett bűnözés és az összeférhetetlenség** elleni küzdelemhez, valamint az állami támogatások ellenőrzésének hatékony rendszeréhez, mindezek célja, hogy valamennyi vállalkozás számára tisztességes feltételeket biztosítsanak. Ezeket az intézkedéseket a kedvezményezetteknek egy valószínűsíthető időpontig kell végrehajtania, amelyet az egyes intézkedéseknek megfelelően adott esetben az eszköz végrehajtásának korai szakaszában meg lehet határozni.
- (29) **A Bizottságnak a kézhezvételt követően közzé kell tennie a reformprogramot.** A Bizottságnak az e rendeletben meghatározott **egyértelmű és pártatlan** kritériumok listája alapján, **az Európai Parlamenttel a benyújtott tervről folytatott konzultációt követően** értékelnie kell az egyes reformprogramokat. E rendelet **kiegészítése** érdekében a Bizottságot **fel kell hatalmazni arra, hogy felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadjon el.** A Bizottság megfelelően figyelembe fogja venni a 2010/427/EU tanácsi határozatot és adott esetben az EKSZ szerepét, különösen az uniós támogatás előfeltétele teljesülésének nyomán követések.
- (30) Az e rendeletben említett **felhatalmazáson alapuló jogi aktusnak** ugyanakkor a költségvetési rendelet 110. cikkének (2) bekezdése szerint munkaprogramot kell képeznie az e rendelet szerinti vissza nem térítendő pénzügyi támogatás összege tekintetében.
- (31) Tekintettel az eszköz végrehajtásával kapcsolatos rugalmasság szükségességére, lehetővé kell tenni a kedvezményezettek számára, hogy a **végrehajtási határozat** módosítására irányuló, indokolással ellátott kérelmet nyújtson be a Bizottsághoz, amennyiben a reformprogramot – beleértve a vonatkozó kifizetési feltételeket is – objektív körülmények miatt részben vagy egészében már nem tudnák megvalósítani. A kedvezményezettnek lehetőséget kell biztosítani arra, hogy indokolással ellátott kérelmet nyújthasson be a reformprogram módosítására, adott esetben kiegészítések előterjesztésével is.
- (32) A Bizottságnak is lehetőséget kell biztosítani arra, hogy **javasolja a felhatalmazáson alapuló jogi aktus módosítását**, különösen a rendelkezésre álló összegekben bekövetkezett változások figyelembevétele érdekében.
- (33) Abban az esetben, ha az eszköz keretében nyújtott támogatás **egyértelmű és pártatlan kritériumokon alapuló** újraelosztása egy kedvezményezettnek további támogatást eredményezne, a kedvezményezettnek **a megvalósítandó további intézkedéseket tartalmazó felülvizsgált reformprogramot kell benyújtania a Bizottsághoz, amely továbbítja azt a Parlamentnek.**
- (34) Minden egyes kedvezményezettel **keretmegállapodást** kell kötni az Unió és a kedvezményezettek közötti pénzügyi együttműködés elveinek megállapítása, valamint az eszköz keretében nyújtott uniós finanszírozás kontrolljával, felügyeletével, nyomon követésével, értékelésével, jelentésével és ellenőrzésével kapcsolatos szükséges mechanizmusok, az adókra, vámokra és illetékekre vonatkozó szabályok, továbbá a szabálytalanságok, a csalás, a korrupció **bármely formája – beleértve a magas szintű korrupciót, valamint a bármilyen típusú nepotizmust és kivételezést** – és az összeférhetetlenség megelőzésére, feltárására, kivizsgálására és korrekációjára irányuló intézkedések meghatározása érdekében. Következésképpen minden egyes

kedvezményezettel hitelmegállapodást is kell kötni, amely konkrét rendelkezéseket állapít meg a hitel formájában nyújtott finanszírozás kezelésére és végrehajtására vonatkozóan. ***A keretmegállapodást és a hitelmegállapodást meg kell osztani az Európai Parlamenttel.***

- (34a) ***A keretmegállapodásnak elő kell írnia a kedvezményezettek számára, hogy az uniós adatvédelmi elveknek és az alkalmazandó adatvédelmi szabályoknak megfelelően, a reformprogramok végrehajtása érdekében biztosítsák a finanszírozásban részesülő személyekre és szervezetekre vonatkozó megfelelő adatok – többek között a tényleges tulajdonosokra vonatkozó információk – gyűjtését és az azokhoz való hozzáférést.***
- (35) Lehetővé kell tenni, hogy a reformprogramban előirányozott pénzügyi támogatás megvalósulhasson hitel formájában. Tekintettel a nyugat-balkáni partnerek finanszírozási igényeire, helyénvaló a pénzügyi támogatást az (EU, Euratom) 2018/1046 rendelet 220a. cikkében előírt – és ugyanott egységes finanszírozási módszerként meghatározott – diverzifikált finanszírozási stratégia szerint megszervezni, mivel ez várhatóan növelni fogja az uniós kötvények likviditását, valamint az uniós kötvénykibocsátás vonzerejét és költséghatékonyágát.
- (36) Helyénvaló rendkívül kedvezményes feltételekkel hitelt nyújtani a kedvezményezetteknek legfeljebb 40 éves futamidővel, és 2034 előtt nem megkezdeni a tőketörlesztést. Helyénvaló továbbá eltérni az (EU, Euratom) 2018/1046 rendelet 220. cikkének (4) bekezdésétől.
- (37) Tekintettel arra, hogy a kedvezményezetteknek az ezen eszköz keretében hitelek formájában nyújtott támogatással kapcsolatos pénzügyi kockázatok hasonlóak az (EU) 2021/947 rendelet szerinti hitelnyújtási műveletekhez kapcsolódó pénzügyi kockázatokhoz, az e rendelet szerinti hitelekből származó pénzügyi kötelezettségre vonatkozóan 9 %-os tartalékfeltöltési rátával kell tartalékot képezni, összhangban az (EU, Euratom) 2018/1046 rendelet 211. cikkével, és a tartalékfeltöltés finanszírozását ezen eszköz 2 milliárd EUR keretösszegéből kell fedezni.
- (38) Annak biztosítása érdekében, hogy a tartalékfeltöltési ráta mindenkor a pénzügyi kockázatoknak megfelelő mértékű legyen, a Bizottságot fel kell hatalmazni arra, hogy az Európai Unió működéséről szóló szerződés 290. cikke alapján jogi aktusokat fogadjon el a tartalékfeltöltési ráta módosítására vonatkozóan. Különösen fontos, hogy a Bizottság az előkészítő munkája során megfelelő konzultációkat folytasson, többek között szakértői szinten, ***valamint az Európai Parlament megfelelő bizottságaival. Ezeket*** a konzultációkat a jogalkotás minőségének javításáról szóló, 2016. április 13-i intézményközi megállapodásban¹ meghatározott elvekkel összhangban kell folytatni. A felhatalmazáson alapuló jogi aktusok előkészítésében való egyenlő részvétel ***és az átláthatóság*** biztosítása érdekében az Európai Parlament és a Tanács a tagállamok szakértőivel egyidejűleg ***a Bizottságtól*** kézhez kap minden dokumentumot, és szakértőik rendszeresen részt vehetnek a felhatalmazáson alapuló jogi aktusok előkészítésével foglalkozó bizottsági szakértői csoportok ülésein.
- (39) Annak érdekében, hogy maximalizálni lehessen az uniós pénzügyi támogatás multiplikátorhatását a további beruházások vonzása céljából, valamint hogy az EU ellenőrzést gyakorolhasson a kiadások felett, a reformprogramokat támogató infrastrukturális beruházásokat a WBIF-en keresztül kell végrehajtani. Az egyedi projekteket vagy programokat csak a reformprogramokban meghatározott vonatkozó

¹ HL L 123., 2016.5.12., 1. o.

kifizetési feltételek teljesítését követően lehet véleményezésre benyújtani a WBIF operatív testületéhez. Amennyiben egy éven belül nem teljesülnek a beruházásokra vonatkozó megfelelő kifizetési feltételek, a Bizottság újraoszthatja a WBIF keretében nyújtott beruházási finanszírozást a fennmaradó kedvezményezettek között.

- (40) Annak biztosítása érdekében, hogy a kedvezményezettek az első reformok végrehajtásához induló finanszírozással rendelkezzenek, minden kedvezményezett számára biztosítani kell előfinanszírozás formájában az ezen eszköz keretében nyújtott pénzügyi támogatás teljes összegének legfeljebb 7 %-át, a finanszírozás rendelkezésre állására és az eszköz keretében nyújtott támogatás előfeltételeinek tiszteletben tartására is figyelemmel.
- (41) Fontos garantálni mind a rugalmasságot, mind a programozhatóságot a nyugat-balkáni kedvezményezetteknek nyújtott uniós támogatás során. E célból az eszköz keretében rendelkezésre álló pénzeszközöket meghatározott féléves ütemterv szerint kell felszabadítani, a finanszírozás rendelkezésre állására is figyelemmel, a kedvezményezettek által benyújtott, a pénzeszközök felszabadítására irányuló kérelem alapján, valamint azt követően, hogy a Bizottság ellenőrizte, hogy kielégítően teljesülnek-e a makroszintű pénzügyi stabilitással, a hatékony és eredményes államháztartási gazdálkodással, a költségvetés átláthatóságával és felügyeletével kapcsolatos általános feltételek, valamint a vonatkozó kifizetési feltételek egyaránt, **azaz teljesül-e a vonatkozó intézkedések végrehajtása**. Amennyiben egy kifizetési feltétel nem teljesül **vagy a vonatkozó intézkedéseket nem hajják végre** a reformprogramot jóváhagyó határozatban megadott indikatív ütemtervvel összhangban, a Bizottság visszatarthatja az említett feltételeknek megfelelő pénzüsszegek egy részét vagy egészét. A megfelelő visszatartott pénzeszközök kifizetésére a pénzeszközök felszabadítására nyitva álló következő időszakban és az indikatív ütemtervben meghatározott eredeti határidő után legfeljebb tizenkét hónappal kerülhet sor, feltéve, hogy a kifizetési feltételek teljesültek **és a vonatkozó intézkedéseket végrehajtották**. A végrehajtás első évében ezt a határidőt az eredeti negatív értékeléstől számított 24 hónapra kell meghosszabbítani.
- (41a) Az EU pénzügyi érdekeinek védelmét szolgáló megfelelő szintű átláthatóság támogatása érdekében az eszköz keretében nyújtott támogatás végső kedvezményezettje az a természetes személy vagy szervezet, aki vagy amely de facto megkapja az uniós finanszírozást, ajánlatkérő szerv esetében szerződő félként vagy alvállalkozóként. A pénzeszközöket felügyelő, szabályozó vagy kezelő minisztériumok, ügynökségek vagy szervek csak akkor tekinthetők címzetteknek, ha maguk is részt vesznek a munka vagy szolgáltatás végrehajtásában és közvetlen alkalmazásában, és viselik a kapcsolódó költségeket.**
- (42) Az (EU, Euratom) 2018/1046 rendelet 116. cikkének (2) és (5) bekezdésétől eltérve helyénvaló az állami költségvetéshez való hozzájárulásra nyitva álló kifizetési határidőt úgy meghatározni, hogy az a kedvezményezettnek történő folyósítás engedélyezéséről szóló határozat közzétételének napján kezdődjön, valamint kizárni, hogy a Bizottság a kedvezményezettnek késedelmi kamatot fizessen.
- (43) Az Európai Unióról szóló szerződés (EUSZ) 29. cikke és az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 215. cikkének (2) bekezdése alapján elfogadott uniós korlátozó intézkedések keretében nem bocsátható rendelkezésre – sem közvetlenül, sem közvetve – pénzeszköz vagy gazdasági erőforrás a jegyzékbe vett jogi személyek, szervezetek és szervek, **illetve az uniós szankciók kijátszását elősegítő harmadik**

országbeli gazdasági szereplők számára, illetve javára. Ennélfogva ezek a jegyzékbe vett szervezetek, valamint a tulajdonukban vagy ellenőrzésük alatt álló szervezetek nem kaphatnak támogatást az eszközökből.

- (44) Az (EU, Euratom) 2018/1046 rendelettel, a 883/2013/EU, Euratom európai parlamenti és tanácsi rendelettel¹, valamint a 2988/95/EK, Euratom², a 2185/96/Euratom, EK³ és az (EU) 2017/1939 tanácsi rendelettel⁴ összhangban az Unió pénzügyi érdekeit arányos intézkedések útján kell védeni, ideértve a szabálytalanságok, a csalás, a bármilyen típusú korrupció – beleértve a magas szintű korrupciót, valamint a nepotizmus és a kivételezés minden formáját –, az összeférhetetlenség és a kettős finanszírozás megelőzésére, feltárására, korrekciójára és kivizsgálására irányuló intézkedéseket az elveszített, jogtalanul kifizetett vagy szabálytalanul felhasznált források visszafizettetése érdekében, **valamint adott esetben a közigazgatási szankciók kiszabására vonatkozó intézkedéseket.**
- (45) Így különösen az Európai Csalás Elleni Hivatalnak (OLAF) a 2185/96/Euratom, EK és a 883/2013/EU, Euratom rendelettel összhangban képesnek kell lennie arra, hogy igazgatási vizsgálatokat – többek között helyszíni ellenőrzéseket és vizsgálatokat – végezzen annak megállapítása céljából, hogy történt-e olyan csalás, korrupció vagy bármely más jogellenes tevékenység **a támogatás végrehajtása során**, amely sérti az Unió pénzügyi érdekeit.
- (45a) **A Bizottságnak biztosítania kell, hogy az Unió pénzügyi érdekei az eszköz keretében hatékony védelemben részesüljenek. E célból létre kell hozni egy független könyvvizsgáló bizottságot, amely tájékoztatja a Bizottságot a pénzeszközök esetleges helytelen kezeléséről, és garantálja, hogy független külső könyvvizsgálat révén megbízhatósági nyilatkozatot szerezzenek. A könyvvizsgáló bizottságot az (EU) 2017/1939 rendelet 24. cikkének (1) bekezdésével összhangban az Európai Ügyészség (EPPO) felé teljesítendő jelentéstételi kötelezettségeknek kell alávetni. Ezeket az információkat adott esetben az OLAF és az Európai Ügyészség, valamint adott esetben az érintett nyugat-balkáni kedvezményezett hatóságok rendelkezésére kell bocsátani. A Bizottságot fel kell jogosítani arra, hogy az Unió küldöttségeinek a segítségével ellenőrizze, hogy a nyugat-balkáni kedvezményezett hogyan használja fel a pénzeszközöket a projekt teljes életciklusa során. A Bizottság számára elegendő finanszírozást és emberi erőforrást kell biztosítani a könyvvizsgálat és az ellenőrzések**

¹ Az Európai Parlament és a Tanács 883/2013/EU, Euratom rendelete (2013. szeptember 11.) az Európai Csalás Elleni Hivatal (OLAF) által lefolytatott vizsgálatokról, valamint az 1073/1999/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet és az 1074/1999/Euratom tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 248., 2013.9.18., 1. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/883/oj?locale=hu>).

² Tanács 2988/95/EK, Euratom rendelete (1995. december 18.) az Európai Közösségek pénzügyi érdekeinek védelméről (HL L 312., 1995.12.23., 1. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1995/2988/oj?locale=hu>).

³ A Tanács 2185/96/Euratom, EK rendelete (1996. november 11.) az Európai Közösségek pénzügyi érdekeinek csalással és egyéb szabálytalanságokkal szembeni védelmében a Bizottság által végzett helyszíni ellenőrzésekről és vizsgálatokról (HL L 292., 1996.11.15., 2. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1996/2185/oj?locale=hu>).

⁴ A Tanács (EU) 2017/1939 rendelete (2017. október 12.) az Európai Ügyészség létrehozására vonatkozó megerősített együttműködés bevezetéséről (HL L 283., 2017.10.31., 1. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1939/oj?locale=hu>).

elvégezéséhez. A könyvvizsgáló bizottságnak rendszeres párbeszédet kell folytatnia és együtt kell működnie az Európai Számvevőszékkel.

- (46) Az (EU, Euratom) 2018/1046 rendelet 129. cikkével összhangban a Bizottság, az OLAF, az Európai Számvevőszék és adott esetben az Európai Ügyészség számára biztosítani kell a szükséges jogokat és hozzáférést, többek között az uniós pénzeszközök felhasználásában részt vevő harmadik feleknek is így kell eljárniuk. *Az Európai Parlament számára is biztosítani kell a szükséges jogokat és hozzáférést. A Nyugat-Balkánnak a korai felismerési és kizárási rendszert is alkalmaznia kell, és a pénzeszközök felhasználásával kapcsolatos szabálytalanságokat is jelentenie kell a Bizottságnak.*
- (47) A Bizottságnak biztosítania kell, hogy az Unió pénzügyi érdekei az eszköz keretében hatékony védelemben részesüljenek. Ugyanakkor, tekintettel a nyugat-balkáni kedvezményezetteknek közvetett irányítás keretében is nyújtott pénzügyi támogatás nagy múltjára, valamint figyelembe véve az uniós belsőkontroll-standardokhoz és -gyakorlatokhoz való fokozatos igazodásukat, a Bizottság nagymértékben támaszkodhat a nemzeti belső kontrollrendszerek és csalásmegelőzési rendszerek működésére. Különösen a Bizottságot és az OLAF-ot haladéktalanul tájékoztatni kell a szabálytalanság, csalás, korrupció és összeférhetlenség minden olyan gyanús esetéről, amely hatással van az eszköz szerinti pénzeszközök felhasználására, *többek között a hiteles és hivatalos forrásokból származó elegendő és megbízható adatokkal rendelkező tagállami hatóságok részéről is. A Bizottságnak és az OLAF-nak értékelnie kell az említett csalásmegelőzési rendszereket, és hiányosságok esetén az uniós vívmányokkal összhangban ajánlásokat kell tennie a kedvezményezetteknek a rendszer korszerűsítésére vagy javítására. A Bizottságnak meg kell kapnia az eszközből részesülő jogi személyek tényleges tulajdonosaira vonatkozó információkat is, és közzé kell tennie az eszközből összesen több mint 50 000 EUR-ban részesülő személyek és jogalanyok listáját.*
- (48) Ezenfelül a kedvezményezetteknek haladéktalanul jelenteniük kell *a könyvvizsgáló bizottságnak és a Bizottságnak a valamely első közigazgatási vagy bírósági ténymegállapítás tárgyát képező szabálytalanságokat – többek között a csalást –, és tájékoztatniuk kell őket a közigazgatási és bírósági eljárások alakulásáról.* A tagállamokban bevált gyakorlatokhoz való igazodás céljából e jelentéstételt elektronikus úton kell elvégezni, a Bizottság által létrehozott szabálytalanságkezelő rendszer alkalmazásával.
- (48a) *Az eszköz célkitűzéseinek megvalósítása terén elért előrehaladás mérése érdekében a Bizottságnak és a kedvezményezettnek egyértelmű összefüggést kell megállapítania a kedvezményezett rendelkezésére bocsátott, vissza nem térítendő pénzügyi támogatás és a kölcsönökben kifizetett összegek és a mutatók eléréséhez szükséges költségek között.*
- (49) Minden kedvezményezettnek létre kell hoznia egy olyan nyomonkövetési rendszert, amely információt szolgáltat a program kifizetési feltételeinek teljesítéséről szóló, a pénzeszközök felszabadítására irányuló féléves kérelmet kísérő féléves jelentés számára. A kedvezményezetteknek olyan adatokat és információkat kell gyűjtenie, amelyek lehetővé teszik az eszköz által támogatott intézkedésekkel kapcsolatos szabálytalanságok, csalás, *bármilyen típusú korrupció – beleértve a magas szintű korrupciót, valamint a bármilyen típusú nepotizmust és kivételezést – és*

összeférhetetlenség megelőzését, feltárását és korrekcióját, és biztosítaniuk kell az ezen adatokhoz és információkhoz való hozzáférést.

- (50) A Bizottságnak biztosítania kell, hogy egyértelmű nyomonkövetési és *pártatlan* értékelési mechanizmusok álljanak rendelkezésre az uniós költségvetés végrehajtása során a hatékony elszámoltathatóság és átláthatóság biztosítása érdekében, valamint az e rendelet célkitűzéseinek elérése terén tett haladás hatékony értékelése érdekében.
- (51) A Bizottságnak éves jelentést kell benyújtania az Európai Parlamentnek és az e rendeletben említett bizottságnak a rendelet és az eszköz végrehajtása terén elért eredményekről. *Az éves jelentésnek tartalmaznia kell az eszköz hozzáadott értékének és addicionalitásának, az eszköz és az (EU) 2021/1529 rendelet hatálya alá tartozó támogatás közötti szinergiáknak és kiegészítő jellegnek a részletes értékelését, valamint a Bizottság által a kettős finanszírozás elkerülése céljából, az uniós költségvetés védelme érdekében hozott rendelkezések és intézkedések leírását. Rendszeres párbeszédet kell kialakítani az Európai Parlamenttel és illetékes bizottságaival.*
- (51a) *A nyilvános elszámoltathatóság érdekében a kedvezményezettek kormányainak, köztük az illetékes minisztereknek rendszeresen tájékoztatniuk kell a kedvezményezettek parlamentjeit a vonatkozó reformprogramok végrehajtásáról. Ahhoz, hogy biztosítani lehessen az átláthatóságot, kulcsfontosságú, hogy a kedvezményezettek parlamentjei időben megkapják az összes releváns információt, lehetővé téve, hogy legalább háromhavonta interaktív intézményközi párbeszédre kerüljön sor a kabinet megfelelő tagjaival. A felügyeletet lehetővé tevő jelentéstételt a kedvezményezett költségvetése éves jóváhagyásának részeként is biztosítani kell.*
- (52) A Bizottságnak el kell végeznie az eszköz értékelését annak lejártakor, *és annak eredményeit ismertetnie kell az Európai Parlament illetékes bizottságaiban.*
- (53) A kedvezményezetteknek *támogatniuk kell* a szabad pluralista médiát, amely *javítja és előmozdítja* az uniós értékek és a potenciális uniós tagsággal járó előnyök és kötelezettségek megértését, miközben fellép a dezinformáció, *a külföldi információmanipuláció és beavatkozás* ellen. Biztosítani kell az uniós finanszírozás láthatóságát, *többek között az Európai Bizottság és az uniós küldöttségek által a helyszínen folytatott hatékony kommunikációs kampányok révén, annak érdekében, hogy megismertessék az uniós segítségnyújtás előnyeit a kedvezményezettek körében.*
- (54) Mivel e rendelet célkitűzéseit a tagállamok nem tudják kielégítően megvalósítani, az Unió szintjén azonban ezek a célkitűzések jobban megvalósíthatók, az Unió intézkedéseket hozhat az EUSZ 5. cikkében foglalt szubszidiaritás elvének megfelelően. Az arányosságnak az említett cikkben foglalt elvével összhangban ez a rendelet nem lépi túl az e célok eléréséhez szükséges mértéket.
- (55) ■ Ennek a rendeletnek az Európai Unió Hivatalos Lapjában való kihirdetését követő napon hatályba kell lépnie,

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

I. FEJEZET

Általános rendelkezések

1. cikk

Tárgy

- (1) Ez a rendelet létrehozza a Nyugat-balkáni Reform- és Növekedéstámogató Eszközt (a továbbiakban: az eszköz).

Megállapítja az eszköz célkitűzéseit, finanszírozását, a 2024–2027-es időszakra szóló költségvetést, az annak keretében nyújtott uniós finanszírozás formáit és az e finanszírozás nyújtására vonatkozó szabályokat.

- (2) Az eszköz kiegészíti az (EU) 2021/1529 rendeletet, hogy támogatást nyújtson a nyugat-balkáni partnereknek a III. fejezetben meghatározott reformprogramjaik végrehajtását célzó **inkluzív és fenntartható, az uniós értékekkel összhangban lévő** társadalmi-gazdasági reformok, **illetve** beruházások megvalósításához. **Az eszköz emellett hozzájárul a szegénység elleni küzdelemhez, a munkanélküliség kezeléséhez és a minőségi munkahelyteremtéshez.**

2. cikk

Fogalommeghatározások

E rendelet alkalmazásában:

1. „kedvezményezett”: a következők bármelyike: Albánia, Bosznia-Hercegovina, Észak-Macedónia, Koszovó , Montenegró és Szerbia;
2. „bővítési csomag”: az EU bővítési politikájáról szóló éves közlemény és az azt kísérő bizottsági szolgálati munkadokumentumok;
3. „**keretmegállapodás**”: a Bizottság és a kedvezményezett között létrejött megállapodás, amely megállapítja a kedvezményezett és a Bizottság e rendelet alapján folytatott pénzügyi együttműködésének alapelveit. E megállapodás az (EU, Euratom) 2018/1046 rendelet 114. cikke (2) bekezdésének értelmében vett finanszírozási megállapodásnak minősül a 6. cikk (2) bekezdésének a) pontja szerinti pénzeszközök tekintetében;
4. „hitelmegállapodás”: a Bizottság és a kedvezményezett között létrejött megállapodás, amely meghatározza az eszközből nyújtott támogatására alkalmazandó feltételeket;
5. „reformprogramok”: az egyes kedvezményezettek célzott, **az uniós értékekkel összhangban lévő** reformjainak és kiemelt beruházási területeinek koherens és rangsorolt összességéből álló átfogó csomag, amely tartalmazza az intézkedések kielégítő előrehaladását vagy befejezését jelző kifizetési feltételeket, valamint az intézkedések végrehajtásának indikatív ütemtervét;
6. „intézkedések”: a III. fejezetben meghatározott, a reformprogramokba foglalt reformok és beruházások;
7. „kifizetési feltételek”: a pénzeszközök felszabadításának feltételei, amelyek a kedvezményezettek által végrehajtandó, megfigyelhető és mérhető minőségi vagy

mennyiségi lépések formáját öltik, a III. fejezet szerinti reformprogramokban a pénzeszközök felszabadításának feltételeként meghatározottak szerint;

8. „vegyesfinanszírozási művelet”: az uniós költségvetésből támogatott olyan művelet, amely az uniós költségvetésből nyújtott nem visszafizetendő támogatási formákat ötvöz fejlesztési vagy egyéb állami pénzügyi intézményektől, vagy kereskedelmi pénzügyi intézményektől és befektetőktől származó visszafizetendő támogatási formákkal.
- 8a. „**végző kedvezményezett**”: az a vállalkozó, alvállalkozó, javadalmazott külső szakértő, illetve olyan személy vagy szervezet, aki vagy amely az eszköz keretében pénzdíjban vagy pénzeszközben részesül.
- 8b. „**a jelentős károkozás elkerülése**”: tartózkodás olyan gazdasági tevékenységek támogatásától vagy végzésétől, amelyek az (EU) 2020/852 rendelet 17. cikke értelmében jelentős kárt okoznak valamely környezetvédelmi célkitűzés tekintetében.

3. cikk

Az eszköz célkitűzései

- (1) Az eszköz általános célkitűzései az alábbiak:
- a) a regionális gazdasági integráció, **a kiegyensúlyozott regionális fejlődés előmozdítása a társadalmi és területi kohézió erősítése révén** és az Unió egységes piacába való fokozatos integráció felgyorsítása;
 - b) a kedvezményezettek gazdasági és társadalmi Unióhoz való társadalmi-gazdasági konvergenciájának felgyorsítása, **beleértve gazdaságaik dekarbonizációját**;
 - c) **az IPA III általános célkitűzéseivel** összhangban az uniós értékekkel, joggal, szabályokkal, normákkal, szakpolitikákkal és gyakorlatokkal való összehangolás **reformok elfogadása és végrehajtása révén jövőbeli** uniós tagság céljából történő felgyorsítása.
- (2) Az eszköz konkrét célkitűzései a következők:
- a) a kedvezményezettek átállásának felgyorsítása olyan fenntartható, **klímasemleges** és inkluzív gazdaságokra, amelyek képesek ellenállni az uniós egységes piac versenypiaci nyomásának, valamint stabil beruházási környezetre, **és a stratégiai függőségek csökkentése**;
 - b) a regionális gazdasági integráció ösztönzése, különösen **a 2020-ban a berlini folyamat részeként elfogadott** közös regionális piac létrehozása terén elért **kézzelfogható** eredmények révén **a vonatkozó uniós szabályok és normák alapján**;
 - c) a kedvezményezettek uniós egységes piacba való gazdasági integrációjának fokozása, **többek között a helyi iparágak és az EU reziliens értékláncai előmozdítása révén**;
 - d) a regionális gazdasági integráció, **a társadalmi kihívások kezelése, a társadalmi és területi kohézió támogatása, a szociális jogok európai pillérével való összehangolás és** az EU egységes piacába való fokozott integráció támogatása a régióon belüli összeköttetéseknek a transzeurópai hálózatokkal összhangban történő javítása és **fenntarthatóvá tételére**vén;

- e) **a környezetvédelem és a biológiai sokféleség megerősítése, és legkésőbb 2050-re a klímasemleges gazdaságra való inkluzív és fenntartható zöld átállás felgyorsítása** a Párizsi Megállapodással és a zöld megállapodással, valamint a Nyugat-Balkánra vonatkozó 2020. évi zöld menetrenddel összhangban, valamennyi gazdasági ágazatra, különösen **a megújuló energiaágazatra és a mezőgazdasági ágazatokra** kiterjedően, beleértve a dekarbonizált, klímasemleges, az éghajlatváltozás hatásaival szemben reziliens és körforgásos gazdaságra való átállást is, **biztosítva, hogy minden beruházás teljes mértékben össze legyen hangolva az uniós éghajlat-politikai vívmányokkal és a jelentős károkozás elkerülését célzó elvvel, és azok a beruházások során tiszteletben legyenek tartva;**
- f) a digitális transzformációnak **és a digitális készségeknek** – mint a fenntartható fejlődés és az inkluzív növekedés előmozdítóinak – a támogatása;
- g) az innováció, **a kutatás, valamint az akadémiai intézmények és az ipar közötti együttműködés** fellendítése a zöld és digitális átállás támogatása érdekében, különös hangsúlyt fektetve a helyi **mikro-, kis- és középvállalkozásokra, valamint induló vállalkozásokra;**
- h) a minőségi oktatási, képzési, átképzési és továbbképzési politika, valamint a foglalkoztatáspolitikai élénkítése **minden szinten, különös tekintettel az ifjúságra, az uniós csatlakozási prioritásokkal összhangban, beleértve az ifjúsági munkanélküliség kezelésére, a képzett munkaerő elvándorlásának megelőzésére és a veszélyeztetett közösségek támogatására irányulókat is;**
- i) a bővítési folyamat alapkérdéseinek, többek között a jogállamiságnak, a demokráciának, az emberi jogoknak – **beleértve az alapvető munkavállalói jogokat, az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférést és az alapvető szabadságokat** – tiszteletben tartásának további erősítése, **a gyűlölet-bűncselekmények elleni küzdelem a demokratikus intézmények regionális és helyi szinten történő megerősítése révén,** a független igazságszolgáltatás és a megerősített biztonság előmozdítása, valamint a csalás, **a korrupció minden típusa – beleértve a magas szintű korrupciót, az oligarchikus struktúrákat, valamint a bármilyen típusú nepotizmust, kivételezést és összeférhetlenséget** –, a szervezett bűnözés, **a határokon átnyúló bűnözés,** a pénzmosás, a terrorizmus finanszírozása, az adókijátszás, **az adókikerülés, az agresszív adótervezés és az adócsalás, a dezinformáció és a felforgató külföldi beavatkozás terjedése** elleni küzdelem megerősítése; a nemzetközi jog betartása, **valamint az Unió közös kül- és biztonságpolitikájához való igazodás;** a média és a tudományos élet szabadságának **és függetlenségének** erősítése, valamint a civil társadalom számára kedvező környezet előmozdítása; a szociális párbeszéd előmozdítása, **valamint az érdekelt felek – köztük a szociális partnerek és a helyi hatóságok – kapacitásai megerősítésének biztosítása;** a nemek közötti egyenlőségnek, **a nemek közötti esélyegyenlőség általános érvényesítésének és a nők és lányok szerepvállalásának** előmozdítása, a megkülönböztetésmentesség és a tolerancia előmozdítása a **bármely kisebbséghez tartozó személyek, köztük az etnikai és a vallási kisebbségek, az LMBTI-közösség és a más kiszolgáltatott csoportok** jogai tiszteletben tartásának biztosítása és megerősítése érdekében; **a fogyatékkal élő személyek befogadása és a számukra biztosított akadálymentesség;**

- j) a közigazgatás hatékonyságának megerősítése, *az információkhoz – többek között a környezeti információkhoz – való hozzáférés biztosítása, a nyilvánosság általi ellenőrzés és a civil társadalom döntéshozatali folyamatokba való bevonása, a decentralizáció és a helyi fejlődés támogatása*; az átláthatóság és az elszámoltathatóság, a strukturális reformok és a jó kormányzás támogatása minden szinten, *többek között a közpénzek elosztásával és az azokhoz való hozzáféréssel kapcsolatos felügyeleti és vizsgálati hatáskörök megerősítése tekintetében*, az államháztartási gazdálkodás, a közbeszerzések és az állami támogatások ellenőrzése területén, *és a visszaélést bejelentő személyek védelmének biztosítása; helyi kapacitások kiépítése és beruházás a kedvezményezettek adminisztratív személyzetébe, valamint annak ösztönzése, hogy szakértőket rendeljenek ki a kedvezményezetteknek az eszköz végrehajtásáért felelős nemzeti intézményekhez*; a nyugat-balkáni kedvezményezetteknek a nemzetközi igazságszolgáltatás támogatásában és érvényesítésében részt vevő kezdeményezések és szervek támogatása;
- ja) *a regionális és a határokon átnyúló együttműködés, a jószomszédi kapcsolatok, a megbékélés, valamint az emberek közötti kapcsolatok megerősítése.*

4. cikk

Általános elvek

- (-1) *Az e rendelet végrehajtására vonatkozó átfogó szakpolitikai keretet az Európai Tanács és a Tanács által meghatározott bővítéspolitikai keret, a kedvezményezettekkel kötelező erejű jogviszonyt létrehozó megállapodások, valamint az Európai Parlament állásfoglalásai, a Bizottság közleményei, illetve a Bizottságnak és az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének közös közleményei képezik. A Bizottság biztosítja az e rendelet alapján nyújtott támogatás és a bővítéspolitikai keret közötti koherenciát.*
- (1) Az eszköz keretében megvalósuló együttműködés – annak minden formája tekintetében – *a szükségleteken* alapul és előmozdítja a fejlesztéshatékonysági elveket, nevezetesen: a kedvezményezettek fejlesztési prioritásokkal kapcsolatos felelősségvállalását, *az egyértelmű feltételrendszer és kézzelfogható eredmények középpontba állítását*, az inkluzív partnerségeket *a helyi és regionális önkormányzatokkal, a szociális partnerekkel, a civil társadalmi szervezetekkel és az önkéntes szervezetekkel, a jószomszédi kapcsolatokat*, az átláthatóságot és a kölcsönös elszámoltathatóságot. Az együttműködés az erőforrások eredményes és hatékony elosztásán és felhasználásán alapul.
- (2) Az eszköz keretében nyújtott támogatás kiegészíti az egyéb uniós programok és eszközök keretében nyújtott támogatásokat. Az e rendelet keretében finanszírozásra jogosult tevékenységek támogatásban részesülhetnek más uniós programokból és eszközökből is, feltéve, hogy az adott támogatás nem ugyanazon költségeket fedezi, *és biztosított a megfelelő felügyelet és költségvetési ellenőrzés. A Bizottság biztosítja az eszköz és más uniós programok közötti kiegészítő jelleget és szinergiákat a támogatás megkettőzésének és a kettős finanszírozásnak az elkerülése érdekében. Az e rendelet és az (EU) 2021/1529 rendelet alapján nyújtott támogatás között nem lehet átfedés.*

- (3) A Bizottság és a tagállamok fellépésük kiegészítő jellegének és hatékonyságának előmozdítása érdekében együttműködnek, és elkerülik az e rendelet alapján nyújtott támogatások és az Unió, a tagállamok, harmadik országok, multilaterális és regionális szervezetek és jogalanyok, például nemzetközi szervezetek és az érintett nemzetközi pénzügyi intézmények, ügynökségek és nem uniós donorok által nyújtott egyéb támogatások közötti átfedést, összhangban a külső támogatás területén történő operatív koordináció megerősítésére vonatkozó, már kialakult alapelvekkel, többek között a tagállamokkal való fokozott helyi szintű koordináció révén.
- (3a) *A makroszintű pénzügyi támogatás nyújtása nem tartozik e rendelet hatálya alá.*
- (4) *Az eszköz szerinti tevékenységeknek meg kell felelniük az Unió szociális, éghajlati és környezetvédelmi normáinak, azokban általánosan érvényesíteni kell az éghajlatváltozás mérséklése és az ahhoz való alkalmazkodás, a biológiai sokféleség, a környezetvédelem, az ökoszisztémák megőrzése és az állatjóléti előírások szempontjait, beleértve adott esetben a környezeti hatásvizsgálatokat, teljes mértékben tiszteletben tartva az emberi jogokat, a szociális és munkavállalói jogokat, a demokráciát, a nemek közötti egyenlőséget, a fenntartható vízgazdálkodást és adott esetben a katasztrófakockázat-csökkentést, valamint támogatni kell a fenntartható fejlődési célok megvalósítása terén elért előrehaladást azon integrált tevékenységek előmozdítása érdekében, amelyek járulékos előnyöket teremthetnek és koherens módon többféle célkitűzést teljesíthetnek. E tevékenységek elkerülik a meg nem térülő eszközöket; emellett összeegyeztethetőnek kell lenniük a jelentős károkozás elkerülését célzó elvvel és a „senkit nem hagyunk hátra” elvvel, valamint az európai zöld megállapodást alátámasztó, a fenntarthatóság általános érvényesítésére irányuló megközelítést követik.*
- (5) A kedvezményezettek és a Bizottság biztosítják a nemek közötti egyenlőséget, a nemek közötti egyenlőség érvényesítése és a nemi dimenzió integrálása szempontjainak figyelembe vételét és előmozdítását a reformprogramok előkészítése és az eszköz végrehajtása során. A kedvezményezettek és a Bizottság megteszik a megfelelő lépéseket a nemek, faji vagy etnikai származáson, valláson vagy meggyőződésen, fogyatékoságon, életkoron vagy szexuális irányultságon alapuló megkülönböztetés megakadályozása érdekében. A Bizottság a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó cselekvési tervek keretében történő rendszeres jelentéstétel keretében fog beszámolni ezekről az intézkedésekről.
- (6) Az eszköz nem támogathat olyan tevékenységeket vagy intézkedéseket, amelyek összeegyeztethetetlenek a kedvezményezettek nemzeti energia- és klímatervével, a Párizsi Megállapodás szerinti nemzetileg meghatározott hozzájárulásával, valamint a klímasemlegesség legkésőbb 2050-ig történő elérésére irányuló törekvéssel, vagy amelyek előmozdítják a fosszilis tüzelőanyagokba történő beruházásokat, vagy jelentős káros hatást gyakorolnak a környezetre vagy az éghajlatra vagy a biológiai sokféleségre.
- (6a) *Az uniós partnerségi elvvel és az EU magatartási kódexével összhangban a Bizottság biztosítja, hogy az érintett érdekelt felekkel, köztük a kedvezményezettek nemzeti parlamenjeivel, helyi és regionális hatóságokkal, a szociális partnerekkel, valamint a civil társadalmi szervezetekkel megfelelően és tisztességesen konzultáljanak, és hogy azok időben hozzáférjenek a releváns információkhoz, hogy érdemben részt vehessenek az eszköz keretében finanszírozásra jogosult tevékenységek megtervezésében és végrehajtásában, valamint a kapcsolódó nyomkövetési,*

ellenőrzési és értékelési folyamatokban. E részvétel során a nyugat-balkáni társadalom plurális képviseletére kell törekedni.

- (7) A Bizottság a tagállamokkal és a kedvezményezettekkel együttműködve **biztosítja** a támogatásnyújtás során biztosítandó fokozott átláthatóság és elszámoltathatóság iránti uniós kötelezettségvállalások végrehajtását **■ a megbízható** belső kontrollrendszerek és a csalás elleni politikák végrehajtása és megerősítése **révén** és azáltal, hogy – **egyetlen** webportál révén – **a végső kedvezményezettek szintjéig** kötelezően **nyilvánosan** elérhetővé teszi a támogatás volumenére és elosztására vonatkozó információkat, **beleértve az összesen több mint 50 000 EUR-ban részesülő személyek és jogalanyok listáját**, továbbá biztosítja, hogy az adatok **naprakészen** összehasonlíthatók, könnyen hozzáférhetők, megoszthatók és közzétehetők legyenek.
- (7a) **A pénzügyi eszköz hatékonyságának biztosítása érdekében a tagállamok rendszeres és megosztott konzultációkat indíthatnak a kedvezményezettekkel, hogy segítséget nyújtsanak a program kialakításában.**

5. cikk

Az uniós támogatás előfeltételei

- (1) Az eszköz keretébe tartozó támogatás nyújtásának előfeltételei, hogy a kedvezményezettek **javítsák**, megóvják és tiszteletben tartásuk a hatékony demokratikus mechanizmusokat – többek között a **működő** többpárti parlamentáris rendszert – **a szabad és pluralista média védelmét, valamint a dezinformáció, a külföldi információmanipuláció és beavatkozás elleni küzdelmet** és a jogállamiságot, **tekintettel az Unió pénzügyi érdekeit fenyegető veszélyekre is**, valamint biztosítsák az emberi jogok **teljes körű védelmét** és tiszteletben tartását, beleértve a **bármely** kisebbséghez **és közösséghez** tartozó személyek jogainak tiszteletben tartását.

Egy másik előfeltétel az Unió közös kül- és biztonságpolitikájához való teljes körű igazodás, beleértve az Oroszországgal szembeni korlátozó intézkedések elfogadását, valamint a harmadik országokkal szembeni uniós vízumkötelezettségekhez való teljes körű igazodást.

További előfeltételként kell meghatározni, hogy Szerbia és Koszovó **egyértelműen mérhető előrehaladással és kézzelfogható eredményekkel** konstruktívan részt vegyen kapcsolataik normalizálásában annak érdekében, hogy teljes mértékben végrehajtsák a normalizáláshoz vezető útról szóló megállapodásból és annak végrehajtási mellékletéből, és az eddigi párbeszéd keretében elért valamennyi megállapodásból származó minden kötelezettségüket, és tárgyalásokat kezdjenek a kapcsolatok normalizálásáról szóló átfogó megállapodásról.

- (2) A Bizottság a pénzeszközöknek – **beleértve az előfinanszírozást is** – az eszköz keretében a kedvezményezettek részére történő felszabadítása előtt és az eszköz keretében nyújtott támogatás teljes időtartama alatt nyomon követi az (1) bekezdésben meghatározott előfeltételek teljesülését, megfelelően figyelembe véve a legújabb **jogállamisági jelentést és bővítési csomagot, valamint az Európai Parlament vonatkozó állásfoglalásait. A Bizottság e folyamat során figyelembe veszi nemzetközi szervek, így például az EBESZ Demokratikus Intézmények és Emberi Jogok Hivatala, az Európa Tanács és az Európa Tanács Velencei Bizottsága vonatkozó ajánlásait.** A Bizottság **egyértelmű és pártatlan kritériumok** alapján határozatot fogadhat el, amelyben megállapítja, hogy ezen előfeltételek némelyike nem teljesül,

és *ezekben az esetekben* a 21. cikk szerint visszatarthatja a pénzeszközök felszabadítását, függetlenül a 16. cikk (3) bekezdésében említett kifizetési feltételek teljesülésétől. *A Bizottság az Európai Parlamenttel és a Tanáccsal folytatott konzultációt követően visszatartja a pénzeszközök felszabadítását az előrehaladás tartós hiánya, súlyos hiányosságok, valamint a jogállamisággal és az alapvető reformokkal kapcsolatos visszalépés esetén. A Bizottság egyértelmű iránymutatásokat dolgoz ki és tesz közzé a pénzeszközök felszabadítására vonatkozó feltételrendszerre vonatkozóan. A Bizottság értékelését egyidejűleg kell továbbítani az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak. A kedvezményezettek lehetőséget kaphatnak, hogy orvosolhassák a hiányosságokat az előfeltételek teljesítése érdekében, így lehetővé téve a Bizottság számára, hogy kedvező határozatot követően felszabadítsa a forrásokat.*

II. FEJEZET

Finanszírozás és végrehajtás

6. cikk

Költségvetés

- (1) A (2) és a (3) bekezdés alapján az eszközön keresztül rendelkezésre bocsátott források összege a 2024–2027-es időszakban nem haladhatja meg a 6 000 000 000 EUR-t.
- (2) Az eszköz végrehajtását szolgáló pénzügyi keretösszeg a 2024. január 1-jétől 2027. december 31-ig terjedő időszakra 2 000 000 000 EUR, amelyből:
 - a) 98,5 % a kedvezményezetteknek a reformprogramok végrehajtásához nyújtott vissza nem térítendő pénzügyi támogatás formáját ölti;
 - b) 1,5 %-ot a (6) bekezdés szerinti kiadásokra kell elkülöníteni.
- (3) A hitel formájában nyújtott támogatás legfeljebb 4 000 000 000 EUR összegig áll rendelkezésre a 2024. január 1-jétől 2027. december 31-ig tartó időszak alatt. Ez az összeg nem képezi a külső tevékenységi garanciának az (EU) 2021/947 rendelet 31. cikkének (4) bekezdése értelmében vett összegének részét.

Az eszköz költségvetési nomenklatúráját a konkrét célkitűzéseinek megfelelően kell kialakítani, a teljes átláthatóság és a költségvetési hatóság felé való elszámoltathatóság biztosítása érdekében.

Az összegeket a költségvetési hatóság évente mozgósítja. A Nyugat-balkáni Reform- és Növekedéstámogató Eszköz nomenklatúrája az e rendelet szerinti egyes kedvezményezetteknek megfelelő további költségvetési tételekből áll.

- (4) A Bizottság a 15. cikkben említett megfelelő *felhatalmazáson alapuló jogi aktusban* az I. mellékletben meghatározott módszertannak megfelelően meghatározza az egyes kedvezményezettek számára rendelkezésre álló finanszírozás kezdeti indikatív összegét, amelyet az e rendelet 29. cikk szerinti hatálybalépésének napján rendelkezésre álló legfrissebb adatok alapján számítanak ki. Az indikatív összegek a végrehajtás során a 21. cikkben meghatározott elvekkel összhangban változhatnak.

- (5) A 19. cikk értelmében az (EU) 2021/1529 rendelet¹ 12. cikkében említett nyugat-balkáni beruházási keretből (WBIF) rendelkezésre bocsátott pénzeszközök összegének el kell érnie az (1) bekezdésben említett teljes összeg legalább 50 %-át. Ez a hozzájárulás tartalmazza az e cikk (2) bekezdésének a) pontjában említett vissza nem térítendő pénzügyi támogatás teljes összegét a tartalékfeltöltés összegének levonása után.
- (6) A (2) bekezdés b) pontjában említett források felhasználhatók az eszköz végrehajtásához kapcsolódó technikai és igazgatási segítségnyújtásra, így például az eszköz irányításához és célkitűzéseinek megvalósításához szükséges **helyi kapacitások kiépítésére, szakértők kirendelésére a kedvezményezettek felelős nemzeti intézményeihez, hatásvizsgálatokra**, előkészítő intézkedésekre, nyomonkövetési, kontroll-, ellenőrzési és értékelési tevékenységekre, különösen tanulmányokra, szakértői találkozókra, képzésekre, a kedvezményezettek hatóságaival folytatott konzultációkra, konferenciákra, az érdekelt felekkel, **köztük a helyi és regionális hatóságokkal és a civil társadalmi szervezetekkel** folytatott konzultációra, tájékoztatási és kommunikációs tevékenységekre, többek között inkluzív felkeresési tevékenységekre, valamint az Unió politikai prioritásainak intézményi kommunikációjára, amennyiben e rendelet célkitűzéseire **szorosán** kapcsolódnak, az információfeldolgozásra és -cserére összpontosító informatikai hálózatokkal kapcsolatos kiadásokra, szervezeti információtechnológiai eszközökre, valamint minden egyéb kiadás fedezésére, amely a központban és az uniós küldöttségeknél merül fel az eszközhöz szükséges igazgatási és együttműködési támogatással összefüggésben. Végezetül, a kiadások emellett fedezhetik egyéb támogató, **az átláthatóságot célzó** tevékenységeket – így például a projektek vagy a programok gyakorlatban történő minőség-ellenőrzésének és nyomon követésének – a költségeit, valamint a reformok és beruházások értékelésével és végrehajtásával kapcsolatos partneri tanácsadás és szakértői közreműködés költségeit. **A források könyvvizsgálati célú felhasználásakor nyilvánosságra kell hozni és meg kell akadályozni az összeférhetetlenséget az ellenőrzést végző szervezet és az adott szervezetnek az eszköz keretében végzett egyéb tevékenységei – például tanácsadás vagy adminisztratív és koordinációs támogatás, minőség-ellenőrzés és a projektek nyomon követése – között.**

7. cikk

Az uniós finanszírozás végrehajtása és formái

- (1) Az eszköz végrehajtása az (EU, Euratom) 2018/1046 rendelettel összhangban történik, közvetlen irányítás vagy közvetett irányítás keretében az (EU, Euratom) 2018/1046 rendelet 62. cikke (1) bekezdése első albekezdésének c) pontjában említett szervezetek valamelyikének közreműködésével.
- (2) Uniós finanszírozás az (EU, Euratom) 2018/1046 rendeletben meghatározott bármely formában nyújtható, különösen pénzügyi támogatás, vissza nem térítendő támogatás, közbeszerzés és vegyesfinanszírozási műveletek formájában.

¹ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/1529 rendelete (2021. szeptember 15.) az Előcsatlakozási Támogatási Eszköz (IPA III) létrehozásáról (HL L 330., 2021.9.20., 1. o.).

- (3) A szükséges működési és pénzügyi kapacitástól függően a vegyesfinanszírozási műveleteket végrehajtó megbízott szervezet lehet az Európai Beruházási Bank Csoport, **■** egy multilaterális európai finanszírozási intézmény, például az Európai Újjáépítési és Fejlesztési Bank vagy kétoldalú európai finanszírozási intézmények, például fejlesztési bankok **vagy a Világbank-csoport. ■**

Amennyiben lehetséges, a nem európai multilaterális finanszírozási intézmények az európai finanszírozási intézményekkel megvalósított közös műveletek révén vehetnek részt az eszközben.

A tagállamok, harmadik országok, nemzetközi szervezetek, nemzetközi pénzügyi intézmények vagy más források további pénzügyi hozzájárulásokat nyújthatnak, többek között az eszköz keretében végrehajtott vegyesfinanszírozási műveletek végrehajtásához. Ezek a hozzájárulások az (EU, Euratom) 2018/1046 rendelet 21. cikke (2) bekezdése a) pontja ii. alpontjának, d) és e) pontjának értelmében vett külső címzett bevételnek minősülnek.

8. cikk

A személyek és szervezetek támogathatóságára, az áruk és az anyagok eredetére, valamint az eszköz szerinti korlátozásra vonatkozó szabályok

- (1) Az eszköz alapján finanszírozott tevékenységekre vonatkozó közbeszerzési és a vissza nem térítendő támogatás odaítélésére vonatkozó eljárásokban részt vehetnek nemzetközi és regionális szervezetek, valamint valamennyi természetes személy, akik a következő országok állampolgárai, illetve olyan jogi személyek, amelyek ténylegesen székhellyel rendelkeznek a következő országokban:
- a) a tagállamok, a kedvezményezettek, az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodás szerződő felei, valamint az (EU) 2021/947 rendelet I. mellékletének és az (EU) 2021/1529 rendelet I. mellékletének hatálya alá tartozó országok;
 - b) olyan országok, **amelyek az Unió által nyújtott támogatáshoz hasonló szintű támogatást nyújtanak a kedvezményezetteknek, figyelembe véve gazdaságuk méretét,** és amelyek számára a Bizottság a kedvezményezetteknel a külső támogatás kölcsönös igénybevételének lehetőségét biztosítja, **az Unió autonóm stratégiájával összhangban.**
- (2) Az (1) bekezdés b) pontjában említett kölcsönös igénybevételi lehetőség minden olyan esetben – legalább egyéves, korlátozott időtartamra – biztosítható, amikor egy ország egyenlő feltételek mellett támogatásra jogosítja az uniós jogalanyokat és az eszköz alapján jogosult országok jogalanyait.
- A Bizottság az érintett kedvezményezettel folytatott konzultációt követően határoz a kölcsönös igénybevételi lehetőségről.
- (3) Az eszköz keretében finanszírozott és beszerzett valamennyi árunak és anyagnak az (1) bekezdés a) és b) pontjában említett valamely országból kell származnia, kivéve, ha az áruk és anyagok észszerű feltételek mellett nem szerezhetők be az említett országok egyikében sem. **Ebben az esetben a beszerzés összhangban van az ellátási láncok átvilágítására vonatkozó alkalmazandó uniós szabályozásokkal.** Emellett a (6) bekezdésben foglalt korlátozásokra vonatkozó szabályok is alkalmazandók.

- (4) Az e cikkben megállapított támogathatósági szabályok nem alkalmazandók és nem keletkeztetnek állampolgársághoz kapcsolódó korlátozásokat az olyan természetes személyekre vonatkozóan, akik egy támogatható vállalkozó vagy adott esetben alvállalkozó alkalmazásában vagy vele más jogszerű szerződéses viszonyban állnak, kivéve, ha az állampolgársághoz kapcsolódó korlátozások a (6) bekezdésben előírt szabályokon alapulnak.
- (5) A valamely szervezettel együtt társfinanszírozott, vagy az (EU, Euratom) 2018/1046 rendelet 62. cikke (1) bekezdésének c) pontjában említett szervezetekkel közvetlen vagy közvetett irányítás útján végrehajtott tevékenységek esetében az említett szervezetekre vonatkozó szabályok is alkalmazandók. Ez nem érinti a (6) bekezdés alapján megállapított korlátozásokat, amelyeknek megfelelően tükröződniük kell az e szervezetekkel kötött megállapodásokban.
- (6) Az áruk és anyagok (1) és (3) bekezdésben említett támogathatósági szabályai és származása, valamint a (4) bekezdésben említett természetes személyek állampolgársága a következő esetekben korlátozható az odaítélési eljárásokban részt vevő jogalanyok állampolgársága, földrajzi elhelyezkedése vagy jellege, valamint az áruk és anyagok földrajzi származása tekintetében:
- a) amennyiben ilyen korlátozásokra a tevékenység vagy az egyedi odaítélési eljárás sajátos jellege és/vagy célkitűzései miatt van szükség, és/vagy amennyiben ezek a korlátozások szükségesek a tevékenység hatékony végrehajtásához;
 - b) amennyiben a tevékenység vagy az egyedi odaítélési eljárások hatással vannak a biztonságra vagy a közrendre, különösen az Unió, annak tagállamai vagy bármely kedvezményezett stratégiai eszközei és érdekei tekintetében, beleértve a digitális infrastruktúra (többek között az 5G hálózati infrastruktúra), a kommunikációs és információs rendszerek és a kapcsolódó ellátási láncok biztonságát, rezilienciáját és integritásának védelmét, **és ha a tevékenység vagy az odaítélési eljárás nincs összhangban a gazdasági biztonsági stratégiával, a könyvvizsgáló bizottság előzetes jóváhagyását követően.**
- (7) A nem támogatható országokból származó ajánlattevők és részvételre jelentkezők **csak kellően indokolt**, sürgős esetekben tekinthetők támogathatóknak, vagy amennyiben a szolgáltatások nem elérhetők az érintett országok vagy területek piacán, vagy más olyan kellően indokolt esetekben, amikor a támogathatósági szabályok alkalmazása – **teljes átláthatósággal és jogos indoklással alátámasztva** – lehetetlenné tenné vagy túlzottan megnehezítené egy intézkedés megvalósítását.
- (7a) **A közbeszerzések és az állami támogatások ellenőrzése tekintetében a Bizottság éves ellenőrzés és kontrollok révén biztosítja, hogy a rendszer működőképes maradjon. Ezzel összefüggésben a Bizottság a kedvezményezett országokban végzett ilyen ellenőrzések működéséről éves jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak.**
- (7b) **Ha a Bizottság értékelése a közbeszerzések és az állami támogatások ellenőrzéséről pozitív, akkor az értékelésnek tükröződnie kell az Előcsatlakozási Támogatási Eszközből származó alapok végrehajtásában is.**

9. cikk
A keretmegállapodás

- (1) A Bizottság minden egyes kedvezményezetttel **keretmegállapodást** köt az eszköz végrehajtására vonatkozóan, amely **egyedi rendelkezéseket állapít meg az eszköz keretében rendelkezésre álló pénzeszközök kezelésére, ellenőrzésére, felügyeletére, nyomon követésére, értékelésére, az arról való jelentéstételre és auditjára, valamint a szabálytalanságok, a csalás, a korrupció és az összeférhetlenség megelőzésére, feltárására, kivizsgálására és korrekciójára vonatkozóan. A keretmegállapodást nyilvános konzultáció és az adott nemzeti parlament pozitív értékelése előzi meg.**
- (1a) **Az európai partnerségi magatartási kódex mintáját követve monitoringbizottságokat hoznak létre a pályázati felhívások, az elért eredményekről szóló jelentések, a projektek, az intézkedések és a tevékenységek nyomon követése és értékelése legjobb gyakorlatainak megfelelően.**
- (2) A **keretmegállapodást** a 17. cikkel összhangban hitelmegállapodásokkal kell kiegészíteni, amelyek konkrét rendelkezéseket határoznak meg a hitel formájában nyújtott finanszírozás kezelésére és végrehajtására vonatkozóan. **A keretmegállapodásokat a kapcsolódó dokumentumokkal együtt egyidejűleg és késedelem nélkül továbbítani kell az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak, és nyilvánosságra kell hozni.**
- (3) A kedvezményezettek csak azt követően részesülhetnek finanszírozásban, **beleértve az előfinanszírozást is, hogy a Bizottság pozitívan értékelte az 5. cikkben említett előfeltételek teljesülését, és miután** a vonatkozó **keretmegállapodások** és az alkalmazandó hitelmegállapodások hatályba léptek.
- (4) Az egyes kedvezményezettekkel kötött **keretmegállapodás** és hitelmegállapodások, valamint az uniós pénzeszközökben részesülő személyekkel vagy szervezetekkel aláírt megállapodások biztosítják az (EU, Euratom) 2018/1046 rendelet 129. cikkében meghatározott kötelezettségek teljesítését.
- (5) A **keretmegállapodás** részletes rendelkezéseket állapít meg különösen a következőkre vonatkozóan:
- a) a kedvezményezettek elkötelezettsége, hogy **határozott** előrelépést tesznek **a csalás elleni küzdelem szilárd jogi keretének kialakítása felé**, valamint hogy hatékonyabb és eredményesebb kontrollrendszereket hoznak létre, **beleértve a megfelelő mechanizmusokat és intézkedéseket a szabálytalanságok, csalás, korrupció és összeférhetlenség hatékony megelőzésére, feltárására és korrekciójára, a korrupciós gyakorlatok, a nepotizmus, a kivételezés vagy a források elosztásának vagy felhasználásának indokolatlan regionális vagy ágazati koncentrációja elkerülésére, bejelentésére és megakadályozására**, valamint a pénzmosás, **a szervezett bűnözés, a közpénzekkel való visszaélés**, a terrorizmus finanszírozása, az adókikerülés, az adócsalás vagy az adókijátszás, **valamint az eszköz keretében nyújtott pénzeszközöket érintő egyéb jogellenes tevékenységek** elleni küzdelem fokozására;
 - b) a pénzeszközök 21. cikk szerinti felszabadítására, visszatartására, csökkentésére és újraelosztására vonatkozó szabályok;
 - c) az eszköz szerinti irányítással, kontrollal, felügyelettel, nyomon követéssel, értékeléssel, jelentéstétellel és ellenőrzéssel, valamint a rendszerfelülvizsgálatokkal, a vizsgálatokkal, a csalás elleni intézkedésekkel és az együttműködéssel kapcsolatos tevékenységek;

- d) a Bizottságnak történő, azzal kapcsolatos jelentéstételre vonatkozó szabályok, hogy teljesültek-e és hogyan a 12. cikkben említett kifizetési feltételek, **többek között a reformokhoz és beruházásokhoz kapcsolódó mérföldkövek és célok teljesülése vizsgálatának lehetővé tételével;**
- e) az adókra, illetékekre és díjakra vonatkozó szabályok, az (EU) 2021/947 rendelet 27. cikkének (9) és (10) bekezdésével összhangban;
- ea) a XX. cikkben említett könyvvizsgáló bizottság feladatainak elismerése, valamint a kedvezményezettek és a könyvvizsgáló bizottság közötti együttműködés módozatai;**
- f) a szabálytalanságok, a csalás, a korrupció és az összeférhetlenség megelőzését, feltárását, kivizsgálását és korrekcióját szolgáló intézkedések és az a kötelezettség, hogy a szabálytalanságok, a csalás, a korrupció, az összeférhetlenség, **valamint az eszköz keretében nyújtott pénzeszközöket érintő egyéb jogellenes tevékenységek** gyanús vagy tényleges eseteiről és azok nyomon követéséről, **beleértve azokat az eseteket is, amikor azok a hitelmegállapodás alapján az alapot végrehajtó szervezetet érintik,** haladéktalanul értesíteni kell **a könyvvizsgáló bizottságot,** a Bizottságot, **a Számvevőszéket** és az OLAF-ot, **és adott esetben az Európai Ügyészséget;**
- g) a 22. és a 23. cikkben említett kötelezettségek, beleértve a kedvezményezett általi adatgyűjtésre, valamint a Bizottság, az OLAF, a Számvevőszék **és adott esetben az Európai Ügyészség hozzáféréseire vonatkozó pontos szabályokat és időkeretet, beleértve a hitelmegállapodás alapján az alapokat végrehajtó szervezetek birtokában lévő információkat is;**
- ga) a könyvvizsgáló bizottság által kinevezett független külső könyvvizsgáló számára a Bizottsághoz és a Számvevőszékéhez hasonló szintű hozzáférés biztosítása az információkhoz és felhatalmazás adása a helyszíni ellenőrzések elvégzésére; a Nyugat-Balkán a korai felismerési és kizárási rendszert is alkalmazza, és a pénzeszközök felhasználásával kapcsolatos szabálytalanságokat is jelenti a Bizottságnak;**
- h) eljárás annak biztosítására, hogy a hiteltámogatás folyósítási kérelmei a rendelkezésre álló hitelösszegen belül maradjanak, figyelembe véve a 6. cikk (3) bekezdését;
- i) a Bizottság azon jogosultsága, hogy az Unió pénzügyi érdekeit sértő és a kedvezményezett által nem orvosolt szabálytalanság, csalás, korrupció és összeférhetlenség vagy a **keretmegállapodásból** eredő valamely kötelezettség súlyos megsértése esetén arányosan csökkentheti az eszközből nyújtott támogatást és visszafizetheti az eszköz célkitűzéseinek elérésére fordított bármely összeget, vagy kérheti a hitel lejárat előtti visszafizetését;
- j) az eszköz végrehajtásának nyomon követését és a 3. cikkben meghatározott célkitűzések elérésének értékelését célzó, kedvezményezettek általi jelentéstétel szabályai és módozatai.

10. cikk

Átvitelek, éves részletek, kötelezettségvállalási előirányzatok

- (1) Az (EU, Euratom) 2018/1046 rendelet 12. cikkének (4) bekezdésétől eltérve a fel nem használt, eszköz szerinti kötelezettségvállalási és kifizetési előirányzatokat automatikusan át kell vinni, és azok a következő pénzügyi év december 31-ig lekötethetők és felhasználhatók. A következő pénzügyi évben először az átvitt összeget kell felhasználni.
- (2) A Bizottság az (EU, Euratom) 2018/1046 rendelet 12. cikkének (6) bekezdése szerint tájékoztatja az Európai Parlamentet és a Tanácsot az átvitt kötelezettségvállalási előirányzatokról, *ideértve az érintett összegeket is*.
- (3) Az (EU, Euratom) 2018/1046 rendeletnek az előirányzatok újbóli rendelkezésre bocsátásáról szóló 15. cikkétől eltérve az eszköz szerinti valamely tevékenység teljes vagy részleges végre nem hajtásának eredményeképpen visszavont kötelezettségvállalások összegének megfelelő kötelezettségvállalási előirányzatok újra elérhetővé válnak az eredeti költségvetési tétel számára.
- (4) Az egy pénzügyi évnél hosszabb időszakon átívelő tevékenységekre vonatkozó költségvetési kötelezettségvállalásokat az (EU, Euratom) 2018/1046 rendelet 112. cikke (2) bekezdésének megfelelően több éven keresztül éves részletekre lehet bontani.

III. FEJEZET

Reformprogramok

11. cikk

A reformprogramok benyújtása

- (1) Annak érdekében, hogy az eszköz keretében támogatásban részesülhessen, minden kedvezményezett benyújt a Bizottságnak egy, az eszköz időtartamára vonatkozó reformprogramot, amely a legutóbbi gazdasági reformprogram strukturális reformokra vonatkozó részére, a 2023 májusában a gazdasági és pénzügyi párbeszéd során elfogadott, kapcsolódó közös szakpolitikai iránymutatásra, adott esetben a nemzeti növekedési stratégiájára, a felülvizsgált bővítési módszertanra, a legutóbbi bővítési csomagra és a Nyugat-Balkánra vonatkozó gazdaságélénkítési és beruházási tervre épül.
- (2) A reformprogramok *átfogó keretet biztosítanak a 3. cikkben meghatározott általános és konkrét célkitűzések eléréséhez, meghatározva* a kedvezményezett által végrehajtandó reformokat, valamint a 3. cikkben meghatározott általános és egyedi célkitűzések eléréséhez szükséges beruházási területeket. A reformprogramok átfogó és koherens csomagban tartalmazzák a reformok *és beruházások* végrehajtását célzó intézkedéseket. Az „alapkérdések”, többek között a jogállamiság, a korrupció – *ezen belül a magas szintű korrupció* – elleni küzdelem, az alapvető jogok és a véleménynyilvánítás szabadsága területén a reformprogramok tükrözik a legutóbbi bővítési csomagban *és jogállamisági jelentésben szereplő értékeléseket, valamint az érintett nemzetközi intézmények, köztük az EBESZ Demokratikus Intézmények és*

Emberi Jogok Hivatala és a Velencei Bizottság értékeléseit, továbbá az Európai Parlament vonatkozó jelentéseit és állásfoglalásait. A reformprogramok tartalmazzák a 3. cikkben meghatározott általános és konkrét célkitűzésekkel összhangban lévő, az eszköz keretében megvalósítandó reformok és beruházások végrehajtásához szükséges pénzüsszegek becslését.

- (3) A reformprogram *a reformprogramokon belül konkrét célokat és mérföldköveket határoz meg minden egyes kiemelt területre, például az energiahatékonyságra, a megújuló energiaforrások bevezetésére, a digitális infrastruktúra fejlesztésére, az igazságügyi reformokra és a korrupcióellenes intézkedésekre vonatkozóan. Ezeknek a céloknak konkrétnek, mérhetőnek, elérhetőnek, relevánsnak és határidőhöz kötöttnek kell lenniük, megkönnyítve az előrehaladás hatékony nyomon követését és értékelését, és* összhangban kell lenniük az EU-val folytatott gazdasági és pénzügyi párbeszéd keretében a Bizottsághoz benyújtott legújabb makrogazdasági és költségvetési szakpolitikai kerettel.
- (4) A reformprogramok összhangban vannak a kedvezményezett csatlakozási pályájával összefüggésben meghatározott reformprioritásokkal és egyéb releváns dokumentumokkal, például a stabilizációs és társulási megállapodással, a nemzeti energia- és klímatervvvel, a Párizsi Megállapodás szerinti nemzetileg meghatározott hozzájárulással és a klímasemlegesség **legkésőbb** 2050-ig történő elérésére irányuló törekvéssel, és támogatják őket.
- (5) A reformprogramok tiszteletben tartják a 4. cikkben meghatározott általános elveket.
- (6) A Bizottság felkéri a kedvezményezetteket, hogy e rendelet hatálybalépésétől számított három hónapon belül nyújtsák be reformprogramjukat. ***Kiindulópontként a nemzeti gazdasági reformprogramok és a Bizottság éves eredményjelentései szolgálnak. A Bizottság megküldi az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak a kedvezményezettek reformprogramjait, amint azok rendelkezésre állnak.***
- (7) Abban az esetben, ha az eszközből nyújtott támogatás újraelosztása azt eredményezi, hogy a kedvezményezett további támogatásban részesül, a Bizottság felkéri a kedvezményezettet, hogy három hónapon belül nyújtson be az eszköz hátralévő időtartamára vonatkozó felülvizsgált reformprogramot. ***A Bizottság a pénzügyi támogatás újraelosztásáról szóló határozat meghozatala előtt tájékoztatja az Európai Parlamentet és a Tanácsot, és felkéri a kedvezményezetteket, hogy nyújtsanak be felülvizsgált reformprogramot.***

12. cikk

A reformprogramok szerinti finanszírozási elvek

- (1) Az eszköz ösztönzi az egyes kedvezményezettek reformprogramjának végrehajtását azáltal, hogy kifizetési feltételeket szab a pénzeszközök felszabadításához. Ezek a kifizetési feltételek a 6. cikk (2) bekezdésének a) pontja és a 6. cikk (3) bekezdése szerinti pénzeszközökre vonatkoznak, és ***mérhető*** minőségi vagy mennyiségi lépések formáját öltik, ***valamint konkrét mérföldkövek és célok eléréséhez kapcsolódnak.*** E lépések tükrözik az eszköz 3. cikkben meghatározott különböző célkitűzéseinek eléréséhez kapcsolódó konkrét társadalmi-gazdasági reformok – többek között a bővítési folyamat alapkérdései, ***az uniós értékek***, a jogállamiság, ***a jogérvényesülés és az alapvető jogok*** – terén a legutóbbi bővítési csomaggal ***és a jogállamisági jelentéssel*** összhangban elért eredményeket.

A kifizetési feltételek teljesítése – teljesítésük mértékétől és az 5. cikk (1) bekezdésében említett előfeltételek teljesülésétől függően – a pénzeszközök teljes vagy részleges felszabadítását vonja maga után.

- (2) A 19. cikkben említett alapon keresztül végrehajtott finanszírozás tekintetében az (1) bekezdésben említett kifizetési feltételek teljesítése előzetes validációnak minősül. A pénzeszközök kifizetésére azt követően kerül sor, hogy kézhez vették a WBIF keretében a donorok hozzájárulásainak fogadására létrehozott közös alap alapkezelői által benyújtott kifizetési kérelmet.

Az eszköz keretében rendelkezésre álló pénzeszközök nem támogathatnak olyan tevékenységeket vagy intézkedéseket, amelyek veszélyeztethetik a kedvezményezett integritását vagy intézményi keretét, összhangban annak alkotmányos rendjével és a vonatkozó nemzetközi kötelezettségekkel.

- (3) A makroszintű pénzügyi stabilitás, a hatékony és eredményes államháztartási gazdálkodás, az átláthatóság és a költségvetés felügyelete a kifizetések általános feltételei, amelyeknek teljesülniük kell a pénzeszközök bármely felszabadításához.

13. cikk

A reformprogramok tartalma

- (1) A reformprogramok különösen a következő elemeket határozzák meg, amelyeket kellően meg kell indokolni és alá kell támasztani:
- a) a 3. cikkben meghatározott célkitűzésekre a ***szükségleteken alapuló***, koherens, átfogó és megfelelően kiegyensúlyozott választ adó, ***mérhető mérföldkövek és célok formáját öltő*** intézkedések, beleértve a strukturális reformokat, a beruházásokat és adott esetben az előfeltételeknek való megfelelést biztosító intézkedéseket;
 - aa) ***az igazságszolgáltatással, a korrupció, a csalás és a szervezett bűnözés elleni küzdelemmel kapcsolatos intézkedések, amelyeket a 23. és 24. tárgyalási fejezet, az államháztartási gazdálkodással és a belső ellenőrzéssel kapcsolatos intézkedések amelyeket a 32. tárgyalási fejezet, valamint az állami támogatások ellenőrzésével kapcsolatos intézkedések, amelyeket a 8. tárgyalási fejezet szabályoz;***
 - b) az intézkedések ***4. cikkben említett általános*** elvekkel, valamint ***a 4. és 11. cikkben említett követelményekkel***, stratégiákkal, tervekkel és programokkal való összhangjának bemutatása;
 - c) annak kifejtése, hogy az intézkedések várhatóan milyen mértékben járulnak hozzá a következőkhöz **■** :
 - i. ***a demokratikus intézmények, a jó kormányzás, a közigazgatás és a kapacitásépítés, a médiaszabadság és a civil társadalom megerősítése;***
 - ii. ***nemzetközi igazságszolgáltatás, jószomszédi kapcsolatok és megbékélés;***
 - iii. ***decentralizáció és helyi fejlesztés;***
 - iv. ***az éghajlattal, a biológiai sokféleséggel és a környezetvédelemmel kapcsolatos célkitűzések, különösen az uniós éghajlati és környezetvédelmi normákhoz való közelítés és a jelentős károkozás elkerülését célzó elvvel való összeegyeztethetőség révén;***

- v. *társadalmi kohézió, beleértve az EU szociális és gazdasági normáinak végrehajtása, az egyenlőtlenség csökkentése, az egyenlőség és a kiszolgáltatott csoportok befogadása terén elért eredményeket;*
 - vi. *digitális transzformáció, innováció, oktatás, képzés és foglalkoztatás;*
 - vii. *nemek közötti egyenlőség, valamint a nők és a lányok társadalmi szerepvállalása, beleértve a nők és a lányok jogainak védelmét és előmozdítását a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó uniós cselekvési tervekkel, valamint a vonatkozó tanácsi következtetésekkel és nemzetközi egyezményekkel összhangban;*
 - viii. *megkülönböztetésmentesség, tolerancia és a bármely kisebbséghez tartozó személyek, köztük az etnikai és a vallási kisebbségek és az LMBTI-közösség jogainak tiszteletben tartása;*
 - ix. *a visszaélést bejelentő személyek védelme;*
- d) a reformok és beruházások tekintetében a pénzeszközök felszabadításának **jogilag kötelező**, indikatív, **előzetes költségbecslése és mérhető** ütemterve, és tervezett kifizetési feltételei, legkésőbb 2027. augusztus 31-ig végrehajtandó minőségi és mennyiségi lépések, **konkrét célok és mérföldkövek formájában;**
 - e) a reformprogram kedvezményezett általi hatékony nyomon követésére, jelentésére és értékelésére vonatkozó intézkedések, **a minőségi jogalkotásra vonatkozó iránymutatásokban szereplő módszerek alkalmazásával**, beleértve **a javasolt minőségi és mennyiségi lépéseket** és a (2) bekezdésben meghatározott vonatkozó mutatókat is;
 - f) a kedvezményezett szabálytalanságok, csalás, korrupció, **magas szintű korrupció**, összeférhetlenség, **szervezett bűnözés és pénzmosás** hatékony megelőzésére, feltárására és korrekációjára, valamint az állami támogatások ellenőrzésére vonatkozó szabályok érvényesítésére szolgáló rendszerének és tervezett intézkedéseinek, **továbbá a reformprogram végrehajtásának első éveiben meglévő hiányosságok kezelésére javasolt intézkedések** bemutatása;
 - fa) **a reformprogramok előkészítése és – amennyiben rendelkezésre áll – végrehajtása céljából az érdekelt felekkel, köztük a nemzeti parlamentekkel, a helyi és regionális képviseletei szervekkel és hatóságokkal, a szociális partnerekkel és a civil társadalmi szervezetekkel a nemzeti jogi kerettel összhangban folytatott konzultációs folyamat összefoglalása, valamint annak ismertetése, hogy ezen érdekelt felek észrevételei hogyan jelennek meg a reformprogramokban;**
 - fb) **az eszközből és más uniós programokból vagy donoroktól származó kettős finanszírozás elkerülését célzó intézkedések, különösen az (EU) 2021/1529 rendelet alapján nyújtott támogatás;**
 - fc) **a más donoroktól származó tényleges és tervezett hozzájárulásokra vonatkozó információk;**
 - fd) **annak kifejtése, hogy a kedvezményezetteknek hogyan kell biztosítaniuk az Unió pénzügyi érdekeinek megfelelő szintű védelmét azáltal, hogy az (EU, Euratom) 2018/1046 rendeletben és más kapcsolódó uniós jogszabályokban előírtakkal összevethető normákat alkalmaznak;**

- fe) olyan rendelkezések, amelyek az eszköz forrásainak elosztásával kapcsolatos információkhoz való könnyű nyilvános hozzáférés révén megkönnyítik az átláthatóságot és az elszámoltathatóságot;*
- g) bármely egyéb releváns információ.

- I**
- (2a) *A reformprogramok eredményalapúak, és olyan mutatókat tartalmaznak, amelyek segítségével értékelni lehet a 3. cikkben meghatározott általános és konkrét célkitűzések megvalósítása terén elért eredményeket. E mutatók nemzetközileg elfogadott mutatókon és a kedvezményezettek politikáihoz kapcsolódó, már rendelkezésre álló mutatókon alapulnak. A mutatóknak a lehető legnagyobb mértékben összhangban kell lenniük az Előcsatlakozási Támogatási Eszköz (IPA III) eredménykeretében, az EFFA+ eredménymérési keretében és a WBIF-ben foglalt fő teljesítménymutatókkal, és tartalmazniuk kell a konzultációra és az átláthatóságra vonatkozó mutatókat is. A mutatókat konkrétan, mérhetőnek, elérhetőnek, relevánsnak és határidőhöz kötöttnek kell meghatározni. Minden mutató mennyiségi és minőségi küszöbértékeket határoz meg annak érdekében, hogy a kifizetési feltételek kielégítően teljesítettnek tekinthetők legyenek.*
- (2b) *A Bizottság felhatalmazást kap arra, hogy felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadjon el e rendelet kiegészítése céljából, az általános és konkrét célkitűzések megvalósítása felé tett előrehaladásról szóló jelentéshez, valamint az eszköz nyomon követéséhez és értékeléséhez használandó közös mutatók meghatározása érdekében.*

14. cikk

A reformprogramok Bizottság általi értékelése

- (1) A Bizottság indokolatlan késedelem nélkül értékeli az egyes kedvezményezettek reformprogramjának vagy adott esetben a program módosításainak relevanciáját, átfogó jellegét és megfelelőségét. Az értékelés során a Bizottság szorosan együttműködik az érintett kedvezményezettel, és észrevételeket tehet vagy további információkat kérhet, **illetve előírhatja a kedvezményezett számára, hogy vizsgálja felül és módosítsa reformprogramját.**
- (2) A reformprogramok értékelésekor a Bizottság figyelembe veszi a kedvezményezettről rendelkezésre álló releváns analitikai információkat, a kedvezményezett által a 13. cikkben említettek szerint benyújtott indokolást és bizonyítékokat, valamint minden egyéb releváns információt, így különösen a 11. cikkben felsorolt információkat.
- (3) Értékelésében a Bizottság a következő kritériumokat veszi figyelembe:
- a) a reformprogram **szükségleteken alapuló**, releváns, átfogó, koherens és megfelelően kiegyensúlyozott választ ad-e a 3. cikkben meghatározott célkitűzésekre;
- aa) a reformprogram és intézkedései összhangban vannak-e a 4. és 11. cikkben említett elvekkel, stratégiákkal, tervekkel és programokkal;**
- b) a reformprogram várhatóan felgyorsítja-e a kedvezményezett és az Unió közötti társadalmi-gazdasági szakadék áthidalása felé tett előrehaladást, és ezáltal javítja-e a kedvezményezett gazdasági, társadalmi és környezeti fejlődését, támogatja-e az uniós normákhoz való konvergenciát, **csökkenti-e az egyenlőtlenségeket és erősíti-e a társadalmi kohéziót;**

- c) a reformprogram várhatóan felgyorsítja-e a kedvezményezettek fenntartható, klímasemleges, az éghajlatváltozás hatásaival szemben reziliens és inkluzív gazdaságokra való átállását a regionális összeköttetés javítása, a zöld és digitális kettős átállás – többek között a biológiai sokféleség – terén megvalósított előrehaladás, *a stratégiai függőségek csökkentése*, valamint *a kutatás és az innováció, az oktatás, a képzés, a foglalkoztatás* és a készségek, továbbá a tágabb értelemben vett munkaerőpiac fellendítése révén, *különös tekintettel a fiatalokra*;
- ca) *a reformprogramban szereplő intézkedések összeegyeztethetőek-e a jelentős károkozás elkerülését célzó és a „senkit nem hagyunk hátra” elvekkel*;
- cb) *a reformprogram várhatóan előmozdítja-e a következőket:*
- i. *demokratikus intézmények, jó kormányzás, közigazgatás és kapacitásépítés, médiaszabadság és civil társadalom ;*
 - ii. *nemzetközi igazságszolgáltatás, jószomszédi kapcsolatok és megbékélés;*
 - iii. *decentralizáció és helyi fejlesztés;*
 - iv. *nemek közötti egyenlőség és a nők és lányok szerepének erősítése,*
 - v. *megkülönböztetésmentesség, tolerancia és a bármely kisebbséghez tartozó személyek, köztük az etnikai és a vallási kisebbségek és az LMBTI-közösség jogainak tiszteletben tartása;*
 - vi. *a visszaélést bejelentő személyek védelme;*
- d) várható-e, hogy a reformprogram tovább erősíti a bővítési folyamat 3. cikk (2) bekezdésének i) pontjában meghatározott alapkérdéseit;
- e) a reformprogram *megfelel-e a vonatkozó* előfeltételeknek és kifizetési feltételeknek;
- f) a kedvezményezett által javasolt kifizetési feltételek megfelelőek és ambiciózusak-e, összhangban vannak-e a legutóbbi bővítési csomag értékelésével, valamint kellően érdemiek és egyértelműek-e ahhoz, hogy teljesítésük esetén lehetővé váljon a pénzeszközök megfelelő felszabadítása, továbbá hogy a javasolt jelentéstételi mutatók megfelelőek-e és elégségesek-e az átfogó célkitűzések felé tett előrelépés nyomon követése és az arról való jelentéstétel szempontjából;
- g) a kedvezményezett által javasolt intézkedések várhatóan hatékonyan megelőzik, feltárják és korrigálják-e a szabálytalanságokat, a csalást, a korrupciót és az összeférhetetlenséget, *a szervezett bűnözést és a pénzmosást, valamint hatékonyan kivizsgálják és büntetőeljárás alá vonják-e* az eszköz keretében nyújtott *pénzeszközöket érintő bűncselekményeket*, valamint várhatóan biztosítják-e az eszközökből, más uniós programokból – *különösen az (EU) 2021/1259 rendelet alapján nyújtott támogatásból* – vagy donoroktól származó finanszírozás esetében a kettős finanszírozás elkerülését;
- ga) *a kedvezményezett által javasolt intézkedések várhatóan biztosítják-e az Unió pénzügyi érdekeinek megfelelő szintű védelmét az (EU, Euratom) 2018/1046 rendeletben előírtakhoz hasonló előírások alkalmazása révén*;

gb) a reformprogram hatékonyan tükrözi-e a releváns érdekelt felek, köztük a nemzeti parlamentek, a helyi és regionális képviseleti szervek és hatóságok, a szociális partnerek és a civil társadalmi szervezetek észrevételeit.

- (4) A kedvezményezettek által benyújtott reformprogramok értékelése céljából a Bizottságot **független** szakértők segíthetik.
- (4a) *A Bizottság felkéri a kedvezményezettet, hogy vizsgálja felül /vagy módosítsa a reformprogramokat a lehetséges kockázatok kezelése érdekében, amennyiben az általa elvégzett értékelés eredményei azt mutatják, hogy az e cikk (3) bekezdésében meghatározott kritériumok némelyike vagy összessége nem teljesül. Egy ilyen felülvizsgálatot a kedvezményezettek részvételével zajló határokon átnyúló programok jóváhagyási folyamatával összehangoltan kell elvégezni.*

15. cikk

Felhatalmazáson alapuló jogi aktus a kiegészítő rendelkezésekről

- (1) A kedvezményezett által a 14. cikkel összhangban benyújtott reformprogramnak – illetve adott esetben a program 16. cikkel összhangban benyújtott módosításának – pozitív értékelése esetén *a Bizottság felhatalmazást kap arra, hogy a 26. cikknek megfelelően felhatalmazáson alapuló jogi aktust fogadjon el e rendeletnek az e cikk (2) és (3) bekezdésében említett kérdéseket meghatározó rendelkezésekkel való kiegészítése céljából* .
- (2) A felhatalmazáson alapuló jogi aktus *felvázolja* a kedvezményezett által végrehajtandó *szükséges* reformokat, *megnevezi* a támogatandó *konkrét* beruházási területeket és *meghatározza* azokat a feltételeket, amelyek mellett a reformprogram keretében *kifizetésekre kerül sor*, beleértve a 6. cikk (1) bekezdésének a) pontjában és (2) bekezdésében említett összegek folyósításához *szükséges* indikatív ütemtervet, valamint a mérföldköveket és célokat is. *A felhatalmazáson alapuló jogi aktus kritikus eszközként irányítja a kritikus eszközként fog szolgálni a kedvezményezett által az elfogadott célkitűzések megvalósítása céljából végzett tevékenységek irányításában, valamint a reformfolyamat során az elszámoltathatóság és az előrehaladás biztosításában.*
- (3) *A felhatalmazáson alapuló jogi aktus* megállapítja továbbá a következőket:
- a) a kedvezményezett rendelkezésére álló minden pénzeszköz indikatív összege, valamint a 13. cikknek megfelelően strukturált, ütemezett felszabadítandó részletek, beleértve az előfinanszírozást is, amint a kedvezményezett a reformprogram végrehajtásával kapcsolatban meghatározott minőségi és mennyiségi lépések formájában kielégítő módon teljesítette a vonatkozó kifizetési feltételeket;
 - b) a finanszírozás részletenkénti bontása hiteltámogatás és vissza nem térítendő támogatás szerint;
 - c) az a határidő, ameddig a reformok végső kifizetési feltételeit teljesíteni kell;
 - d) a reformprogram nyomon követésére, jelentésére és végrehajtására vonatkozó szabályok és ütemterv, *különös tekintettel a kedvezményezettek nemzeti parlamentjei és egyéb érdekelt felek bevonására*, ideértve – adott esetben – a 24. cikknek való megfeleléshez szükséges intézkedéseket is;

- e) a 3. cikkben említett általános és konkrét célkitűzések megvalósítása terén elért haladás értékelésére szolgáló, a 13. cikk (2) bekezdésében említett mutatók.
- ea) *az 5. cikkben említett előfeltételek Bizottság általi értékelése;*
- eb) *a részleges kifizetésekre vonatkozó rendelkezések, pontosan megjelölve az egyes vonatkozó kifizetési feltételek arányát az ütemezett felszabadítandó részletekben;*
- ec) *hogyan kell értékelni az intézkedések visszavonását vagy az előfeltételek nem teljesülését az eszköz befejezését követően;*
- ed) *a kedvezményezett azon kötelezettsége, hogy a reformprogram pénzügyi keretösszegének 5%-át kitevő, a Bizottság számvitelért felelős tisztviselője számára elfogadható pénzügyi biztosítékot nyújtson, amely a Bizottság kérésére érvényesíthető, ha a Bizottság úgy ítéli meg, hogy az eszköz végrehajtási időszakának lejártát követően a kedvezményezett a reformprogramban szereplő legalább egy intézkedést visszafordított.*

16. cikk

A reformprogramok módosításai

- (1) Amennyiben a kedvezményezett objektív körülmények miatt részben vagy egészben már nem tudja megvalósítani a reformprogramot, beleértve a vonatkozó kifizetési feltételeket is, módosított reformprogramot javasolhat. Ebben az esetben a kedvezményezett indokolással ellátott kérelmet nyújthat be a Bizottsághoz, hogy az módosítsa a 15. cikk (1) bekezdésében említett, *felhatalmazáson alapuló jogi aktust*.
- (2) A Bizottság, *az Európai Parlament és a Tanács tájékoztatását követően* módosíthatja a *felhatalmazáson alapuló jogi aktust*, különösen annak érdekében, hogy figyelembe vegye a 21. cikkben foglalt elvekkel összhangban a rendelkezésre álló összegekben bekövetkezett változást.
- (3) Amennyiben a Bizottság úgy ítéli meg, hogy a kedvezményezett által előterjesztett indokok alátámasztják a reformprogram módosítását, a 14. cikkel összhangban értékeli a módosított reformprogramot, és indokolatlan késedelem nélkül módosíthatja a 15. cikk (1) bekezdésében említett *végrehajtási határozatot*.
- (4) A módosításban a Bizottság elfogadhat a kifizetési feltételekre vonatkozóan 2028-ig tartó időrendet. Ez nem érinti a 21. cikk (8) bekezdésében meghatározott végső határidőt.

17. cikk

Hitelmegállapodás, hitelfelvételi és hitelnyújtási műveletek

- (1) Az eszköz keretében hitel formájában nyújtott támogatás finanszírozása érdekében a Bizottság az (EU, Euratom) 2018/1046 rendelet 220. cikkének a) pontjával összhangban felhatalmazást kap arra, hogy a szükséges pénzeszközöket a tőkepiacokon vagy pénzügyi intézményektől az Unió nevében felvegye.
- (2) A költségvetési rendelet 220. cikkének (4) bekezdésétől eltérve a hitel folyósítása a kedvezményezett javára a WBIF-en keresztül is végrehajtható. A visszafizetett összegeket átutalják a kedvezményezettnek.

- (3) A Bizottság hitelmegállapodást köt a kedvezményezettel. A hitelmegállapodásban meg kell határozni az eszköz keretében hitel formájában nyújtott támogatás maximális összegét, rendelkezésre állásának időtartamát és részletes feltételeit. A hitelek maximális futamideje a hitelmegállapodás aláírásától számított 40 év.

Az (EU, Euratom) 2018/1046 rendelet 220. cikkének (5) bekezdésében meghatározottakon túlmenően és azoktól eltérve a hitelmegállapodás tartalmazza az előfinanszírozás összegét és az előfinanszírozás elszámolására vonatkozó szabályokat. ***A Bizottság egyidejűleg továbbítja az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak a következő elemeket:***

- a) ***a hitel összege euróban;***
- b) ***a hitel átlagos futamideje;***
- c) ***a hitel árképzési képlete és rendelkezésre állásának időtartama;***
- d) ***a részletek maximális száma és egy egyértelmű és pontos visszafizetési ütemezés.***

A WBIF-en keresztül végrehajtott hitelösszegek tekintetében a hitelmegállapodás ezenfelül:

- a) előírja, hogy a kedvezményezett visszavonhatatlanul és feltétel nélkül felhatalmazza a Bizottságot arra, hogy az alapot végrehajtó szervezet részére folyósítson, e szervezet kérelmére, és hogy a Bizottság a kifizetésnek az adott szervezet részére történő teljesítésével mentesül a kedvezményezettel szembeni fizetési kötelezettségei alól;
- b) előírja a kedvezményezett azon kötelezettségét, hogy viselje a végrehajtási költségeket és az alap végrehajtásával kapcsolatban esedékes díjakat, a Bizottság és az alapot végrehajtó szervezet közötti megállapodás szerinti feltételekkel összhangban.

- (3a) ***A hitelmegállapodást egyidejűleg kell továbbítani az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak.***

18. cikk

Tartalékfeltöltés

- (1) Az (EU, Euratom) 2018/1046 rendelet 211. cikkének (1) bekezdése értelmében az e rendelet 6. cikke (3) bekezdésének hatálya alá tartozó pénzeszközök rendelkezésre bocsátásakor 9 %-os tartalékfeltöltési rátával kell tartalékot képezni az e rendelet szerinti hitelek tekintetében. A tartalékot a 6. cikk (2) bekezdésének a) pontjában említett keretösszegeből kell feltölteni.

A tartalékfeltöltésre vonatkozó költségvetési kötelezettségvállalásokat 2027. december 31-ig kell megtenni. Az (EU, Euratom) 2018/1046 rendelet 211. cikke (2) bekezdésének utolsó mondatától eltérve a tartalékot fokozatosan kell befizetni, és legkésőbb a hitelek teljes folyósításakor kell teljes mértékben feltölteni.

- (2) A tartalékot a közös tartalékalapba kell befizetni ***egy külön költségvetési soron keresztül***. A tartalék az (EU) 2021/947 rendelet 31. cikkének (5) bekezdésével összhangban makroszintű pénzügyi támogatás céljából nyújtott hitelekre is kiterjedhet. A tartalékfeltöltési rátát e rendelet hatálybalépésétől számítva legalább ***évente egyszer*** felül kell vizsgálni.

- (3) A Bizottság felhatalmazást kap arra, hogy a 26. cikknek megfelelően felhatalmazáson alapuló jogi aktust fogadjon el abból a célból, hogy az (EU, Euratom) 2018/1046 rendelet 211. cikkének (2) bekezdésében meghatározott kritériumok alkalmazása mellett módosítsa a tartalékfeltöltési rátát. ***A Bizottság a felülvizsgálat eredményeiről tájékoztatja az Európai Parlamentet és a Tanácsot.***

19. cikk

Beruházási projektek és programok végrehajtása a nyugat-balkáni beruházási keret szerint

- (1) Az uniós pénzügyi támogatás további beruházások vonzására irányuló multiplikátorhatásának kihasználása érdekében a reformprogramokat támogató infrastrukturális beruházásokat a WBIF-en keresztül kell végrehajtani.
- (2) A 15. cikkben említett, ***felhatalmazáson alapuló jogi aktus*** megállapítja a WBIF keretében történő felhasználásra rendelkezésre bocsátandó pénzeszközök összegét.
- (3) A Bizottság a 21. cikk (3) bekezdésében említett határozat elfogadását követően véleményezésre benyújtja a vonatkozó beruházási projektekre vagy programra vonatkozó javaslatokat a WBIF-nek az (EU) 2021/947 rendelet 35. cikkének (8) bekezdésében említett operatív testületéhez.
- (4) A WBIF-en keresztül folyósított vissza nem térítendő pénzügyi támogatás legalább 37 %-ának éghajlat-politikai célkitűzésekre kell irányulnia, ***az (EU) 2021/241 európai parlamenti és tanácsi rendelet VI. melléklete szerint számítva***¹.
- (5) Az eszköz keretében a 6. cikk (2) bekezdésének a) pontjában említett pénzügyi keretösszegeből nyújtott finanszírozást a tartalékfeltöltés összegének levonása után közvetett irányítással kell végrehajtani, figyelembe véve a tervezett beruházásokat, és fokozatosan, a donorok hozzájárulásai beszedése céljából a WBIF keretében létrehozott közös alapba befizetett hozzájárulásokon keresztül kell nyújtani.
- (6) Ez a finanszírozás a 21. cikk (3) bekezdésében említett határozat elfogadásáig nem bocsátható a közös alap által támogatott beruházások rendelkezésére.
- (7) Az eszköz keretében a 6. cikk (5) bekezdésében említett hitelekkel nyújtott finanszírozást a WBIF-en keresztül kell rendelkezésre bocsátani a Bizottság és a kedvezményezettek között a 17. cikk (2) bekezdésével összhangban létrejött hitelmegállapodás alapján. Valamennyi hitelmegállapodás esetében a 12. cikk (2) bekezdésében említett közös alap alapkezelői évente összesen legfeljebb tizenkét kifizetési kérelmet nyújthatnak be a Bizottsághoz. A beruházási projektek és programok támogatásban részesülhetnek az (1) bekezdésben említett két finanszírozási forrásból, valamint más uniós programokból és eszközökből, feltéve, hogy a különböző forrásokból, programokból és eszközökből származó támogatás rendelkezik az addicionalitásról, és nem ugyanazokat a költségeket fedezi. ***A Bizottság minden egyes beruházási projekt vagy program esetében részletes értékelést nyújt be a WBIF operatív testületéhez annak hozzáadott értékéről, addicionalitásáról, valamint a más uniós programokkal – különösen az (EU) 2021/1529 rendelet alapján nyújtott támogatással – való szinergiájáról és kiegészítő jellegéről, valamint***

¹ ***Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/241 rendelete (2021. február 12.) a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz létrehozásáról (HL L 057., 2021.2.18., 17. o.).***

a támogatás megkettőzésének és a kettős finanszírozásnak az elkerülése érdekében hozott intézkedésekről.

20. cikk

Előfinanszírozás

- (1) A reformprogramnak a Bizottsághoz történő benyújtását követően a kedvezményezett kérheti az ezen eszköz keretében a 6. cikk (4) bekezdésével összhangban előirányzott teljes összeg legfeljebb 7 %-ának megfelelő előfinanszírozás felszabadítását.

Nem bocsátható rendelkezésre előfinanszírozás abban az esetben, ha a kedvezményezettek kontrollrendszerében olyan hiányosságok merülnek fel, amelyeket a reformprogram egyedi intézkedései orvosolnak a 13. cikk (1) bekezdésének f) pontjában leírtak szerint.

- (2) A Bizottság a kért előfinanszírozást a 15. cikkben említett ***felhatalmazáson alapuló határozatának*** elfogadását, valamint az említett ***keretmegállapodás*** és hitelmegállapodás hatálybalépését követően szabadíthatja fel. A pénzeszközöket a 21. cikk (3) bekezdésének első mondatával összhangban és az 5. cikkben meghatározott, ***a Bizottság által a felhatalmazáson alapuló jogi aktus meghozatala előtt kifejezetten értékelt előfeltételek tiszteletben tartására is figyelemmel szabadítják fel.***
- (3) A Bizottság határoz az egy vagy több részletben folyósítható előfinanszírozás folyósításának időkeretéről.

21. cikk

A kifizetési feltételek teljesítésének értékelése, a pénzeszközök visszatartása, csökkentése és újraelosztása, a kifizetésekre vonatkozó szabályok

- (1) A kedvezményezett évente kétszer kellően indokolt kérelmet nyújt be a pénzeszközöknek a mennyiségi és minőségi lépésekhez kapcsolódó teljesített kifizetési feltételekre tekintettel történő felszabadítása iránt.
- (2) A Bizottság ***az Európai Parlamenttel és a Tanáccsal együttműködve iránymutatásokat dolgoz ki annak értékelésére, hogy*** a kedvezményezett kielégítően teljesítette-e a 15. cikk (1) bekezdésében említett ***felhatalmazáson alapuló határozatban*** meghatározott kifizetési feltételeket ***a kedvezményezett által kapott információk és adott esetben a tagállamok hatóságai, az OLAF és az Európai Számvevőszék által benyújtott releváns adatok alapján.*** E kifizetési feltételek kielégítő teljesítése feltételezi, hogy a kedvezményezett nem vonta vissza az azon reformokhoz kapcsolódó intézkedéseket, amelyeket kielégítő módon teljesített a korábbi határozatok szerint. A Bizottság munkáját szakértők segíthetik.
- (3) Amennyiben a Bizottság pozitívan értékeli az összes alkalmazandó feltétel kielégítő teljesülését, indokolatlan késedelem nélkül határozatot fogad el, amelyben engedélyezi az e feltételeknek megfelelő pénzeszközök felszabadítását. ***A Bizottság a határozat elfogadása előtt megosztja értékelését, és konzultál az Európai Parlamenttel és a Tanáccsal.*** Ez a határozat a 6. cikk (4) bekezdésében megállapított felosztásnak megfelelően meghatározza a pénzügyi támogatásként rendelkezésre bocsátandó, közvetlenül a nemzeti költségvetésbe átutalandó pénzeszközök összegét, valamint a WBIF-en keresztül rendelkezésre bocsátandó összeget. Ezen összegek tekintetében a határozat képezi a 12. cikkben említett feltételt a közvetlenül a nemzeti költségvetésbe nyújtott pénzügyi támogatásként rendelkezésre bocsátandó

pénzeszközök összegére vonatkozóan, valamint a 12. cikkben említett előzetes validációt a WBIF-en keresztül rendelkezésre bocsátandó összeg tekintetében.

- (4) Amennyiben a Bizottság negatívan értékeli bármely feltétel indikatív ütemterv szerinti kielégítő teljesítését, az e feltételekhez kapcsolódó pénzeszközök felszabadítását vissza kell tartani. ***A Bizottság határozatának elfogadása előtt megosztja értékelését az Európai Parlamenttel és a Tanáccsal.*** A visszatartott összegeket csak akkor szabadítják fel, ha a kedvezményezett a pénzeszközök felszabadítására irányuló későbbi kérelem részeként megfelelően megindokolta, hogy megtette a szükséges intézkedéseket a vonatkozó kifizetési feltételek kielégítő teljesítésének biztosítása érdekében.
- (5) Amennyiben a Bizottság arra a következtetésre jut, hogy a kedvezményezett a (6) bekezdésben említett kezdeti negatív értékeléstől számított tizenkét hónapon belül nem hozta meg a szükséges intézkedéseket, a Bizottság a vissza nem térítendő pénzügyi támogatás és a hitel összegét a releváns kifizetési feltételekhez kapcsolódó résszel arányosan csökkenti. A végrehajtás első évében a (6) bekezdésben említett kezdeti negatív értékeléstől számított 24 hónapos határidőt kell alkalmazni. A kedvezményezett a Bizottság következtetéseinek közlésétől számított két hónapon belül észrevételeket tehet.
- (6) A 2028. december 31-ig nem teljesített kifizetési feltételekhez kapcsolódó összegek a kedvezményezettek nem illetik meg, és adott esetben vissza kell vonni vagy törölni kell őket a rendelkezésre álló hiteltámogatás összegéből.
- (7) A Bizottság csökkentheti a vissza nem térítendő pénzügyi támogatás összegét – beleértve az (EU, Euratom) 2018/1046 rendelet 102. cikke szerinti ellentételezést is – vagy a hitel összegét, amennyiben az Unió pénzügyi érdekeit sértő szabálytalanságokkal, csalással, korrupcióval és összeférhetlenséggel kapcsolatban azonosított olyan esetek vagy súlyos aggályok állnak fenn, amelyeket a kedvezményezett nem orvosolt, vagy a ***keretmegállapodásokból*** vagy a hitelmegállapodásokból eredő kötelezettségek súlyos megszegése áll fenn, többek között az ***OLAF és az Európai Számvevőszék által vagy a könyvvizsgáló bizottság 22a. cikkben említett jelentéseiben*** szolgáltatott információk alapján. ***Az Európai Parlamentet és a Tanácsot tájékoztatni kell az ilyen határozatokról.***
- (8) A Bizottság határozhat úgy, hogy a 15. cikk (1) bekezdésében említett, ***felhatalmazáson alapuló jogi aktus*** módosításával újraosztja a (6) vagy (7) bekezdés alapján csökkentett összegeket az eszköz egyéb kedvezményezettjei között. ***A Bizottság a pénzügyi támogatás újraelosztásáról szóló határozat meghozatala előtt továbbítja értékelését az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak. A Bizottság a mellékletben meghatározott módszertant alkalmazza, és az ilyen pénzügyi támogatás újraelosztása során figyelembe veszi a kedvezményezettek felvevőképességét, miközben egyértelmű és átlátható kritériumokon alapul. A Bizottság technikai segítséget is nyújt a kedvezményezettek gyenge felvevőképességének kezeléséhez.***
- (9) Az eszközből közvetlenül a kedvezményezettek nemzeti költségvetésébe folyósított, pénzügyi támogatásként kifizetett finanszírozás tekintetében az (EU, Euratom) 2018/1046 rendelet 116. cikkének (2) bekezdésétől eltérve az (EU, Euratom) 2018/1046 rendelet 116. cikke (1) bekezdésének a) pontjában említett kifizetési határidő az e cikk (4) bekezdése szerinti, a kedvezményezettnek történő folyósítás engedélyezéséről szóló határozat közlésének napjától kezdődik.

- (10) Az (EU, Euratom) 2018/1046 rendelet 116. cikkének (5) bekezdése nem alkalmazandó az e cikk és az e rendelet 22. cikke alapján közvetlenül a kedvezményezettek nemzeti költségvetésébe folyósított, pénzügyi támogatáskénti kifizetésekre.
- (11) Az ezen eszköz keretében nyújtott pénzeszközök kifizetését a rendelkezésre álló finanszírozástól kell függővé tenni, **és az éves költségvetési eljárással összhangban kell végrehajtani.** A pénzeszegeket részletekben kell kifizetni. Egy-egy részlet kifizetése egy vagy több részfolyósítással történhet.
- (12) A közvetlenül a nemzeti költségvetésbe folyósított, pénzügyi támogatásként rendelkezésre bocsátott összeget a (3) bekezdésben említett határozatot követően, a hitelmegállapodással összhangban kell kifizetni.
- (13) A hitel formájában nyújtott támogatás bármely összegének – akár közvetlenül a nemzeti költségvetésbe, akár a WBIF-en keresztül történő – kifizetésének feltétele, hogy a kedvezményezett a hitelmegállapodásban meghatározott formában kifizetési kérelmet nyújtson be.
- (14) A WBIF-en keresztül rendelkezésre bocsátott összeget a (3) bekezdésben említett határozatot követően, a (13) bekezdésben említett kifizetési kérelem benyújtása, valamint a WBIF keretében a donorok hozzájárulásának fogadására létrehozott közös alap alapkezelőitől származó kifizetési kérelem kézhezvétele után kell kifizetni.

IV. FEJEZET

Az Unió pénzügyi érdekeinek védelme

22. cikk

Az Unió pénzügyi érdekeinek védelme

- (1) Az eszköz végrehajtása során a Bizottság és a kedvezményezettek a minden megfelelő intézkedést megtesznek az Unió pénzügyi érdekeinek védelme céljából, szem előtt tartva az arányosság elvét és az eszköz működésének különös feltételeit, az 5. cikk (1) bekezdésében meghatározott előfeltételeket, valamint a konkrét **keretmegállapodásokban** meghatározott feltételeket, különösen a csalás, a korrupció, az összeférhetlenség és a szabálytalanságok megelőzése, feltárása és korrekciója, **valamint az eszköz keretében rendelkezésre bocsátott forrásokat érintő bűncselekmények kivizsgálása és büntetőeljárás alá vonása** tekintetében. Minden kedvezményezett kötelezettséget vállal arra, hogy **a csalás ellen büntetőjogi eszközökkel fellépő szilárd jogi keretet biztosít**, továbbá eredményes és hatékony irányítási és kontrollrendszereket hoz létre, és biztosítja a jogtalanul kifizetett vagy szabálytalanul felhasznált összegek visszafizettetésének lehetőségét. **A kedvezményezetteknek kötelezettséget kell vállalnia annak biztosítására is, hogy az illetékes nemzeti hatóságok haladéktalanul kezeljék az EPPO és a tagállamok illetékes hatóságai által az eszköz keretében nyújtott pénzeszközöket érintő bűncselekményekkel kapcsolatban benyújtott kölcsönös jogsegély iránti kérelmeket és kiadatási kérelmeket.**
- (2) A **keretmegállapodás** a következő kötelezettségeket írja elő a kedvezményezett számára:

- a) annak rendszeres ellenőrzése, hogy a nyújtott finanszírozás felhasználása megfelelt-e az alkalmazandó szabályoknak, különös tekintettel a csalás, a korrupció, az összeférhetetlenség, valamint a szabálytalanságok megelőzése, feltárása és korrekciója tekintetében alkalmazandó szabályokra;
- aa) a visszaélést bejelentő személyek védelme;**
- b) megfelelő intézkedések meghozatala – többek között a reformprogramok szerinti reformok és beruházási projektek megvalósítására irányuló intézkedésekkel kapcsolatban – az Unió pénzügyi érdekeit sértő csalás, korrupció, összeférhetetlenség és szabálytalanságok megelőzése, feltárása és korrekciója, **az említett érdekeket sértő bűncselekmények kivizsgálása és büntetőeljárás alá vonása** céljából, valamint a kettős finanszírozás **feltárása és elkerülése** és a hűtlen kezelésben érintett pénzeszközök visszafizettetése érdekében, **továbbá az Európai Ügyészség és a tagállamok illetékes hatóságai által az eszköz keretében nyújtott pénzeszközöket érintő bűncselekményekkel kapcsolatban benyújtott kölcsönös jogsegély iránti kérelmek kezelésére** irányuló megfelelő intézkedések haladéktalan meghozatala; **adott esetben az illetékes nemzeti hatóságok kötelezése arra, hogy jelentsenek be az Európai Ügyészségnek minden olyan büntetendő cselekményt, amely az eszköz keretében nyújtott pénzeszközöket érinti;**
- c) e cikk (1) bekezdésének alkalmazásában – különösen a reformprogramok szerinti reformok és beruházások megvalósítását szolgáló pénzeszközök felhasználásának ellenőrzése céljából – megfelelő adatok gyűjtése és az azokhoz való hozzáférés biztosítása **az uniós adatvédelmi elveknek és az alkalmazandó adatvédelmi szabályoknak megfelelően**, azon személyek és szervezetek vonatkozásában, amelyek a III. fejezet értelmében a reformprogram szerinti intézkedések végrehajtásához finanszírozásban részesülnek, **beleértve a tényleges tulajdonosokra vonatkozó információkat is;**
- d) kifejezett felhatalmazás a Bizottság, az OLAF, a Számvevőszék és adott esetben az Európai Ügyészség számára arra, hogy gyakorolják az (EU, Euratom) 2018/1046 rendelet 129. cikke szerinti jogait;
- da) a projekt végrehajtásával kapcsolatos valamennyi információ, különösen a teljesítményre és a pénzügyi végrehajtásra, valamint a címzettekre vonatkozó bevitele a Bizottság által biztosított interoperábilis információs rendszerbe;**
- db) a kifizetési kérelemhez a következők csatolása:**
- i. vezetői nyilatkozat arról, hogy a releváns kifizetési feltételek a pénzeszközök támogatásával teljesültek, hogy a kifizetési kérelemmel együtt benyújtott információk teljeseek, pontosak és megbízhatóak, valamint hogy a bevezetett kontrollrendszerek kellő biztosítékot nyújtanak arra, hogy a pénzeszközök kezelése valamennyi alkalmazandó szabálynak megfelelően történt vagy fog történni;**
 - ii. az eszköz végrehajtására irányuló valamennyi intézkedés felsorolása, beleértve az intézkedések leírását, adott esetben az említett intézkedések és projektek kiegészítő nemzeti finanszírozásának teljes összegével együtt, feltüntetve a keret és más uniós pénzeszközök keretében kifizetett pénzeszközök összegét, beleértve a más uniós programokból átcsoportosított forrásokat is;**

iii. összefoglaló az elvégzett ellenőrzésekről, ideértve a feltárt hiányosságok és a megtett korrekciós intézkedések felsorolását is;

dc) audit, ellenőrzés és mentesítés céljából:

i. a következők fenntartása és az azokba való betekintés biztosítása az illetékes uniós hatóságok, köztük a mentesítésért felelős hatóság számára:

– részletes feljegyzések az elfogadott végrehajtási intézkedésekről, beleértve a nemzeti odaítélési eljárásokra, valamint a közvetítőkkal és a címzettekkel kötött szerződésekre vonatkozó információkat, adott esetben feltüntetve a nemzeti társfinanszírozás, az egyéb nemzeti hozzájárulások, illetve az eszköz vagy más uniós pénzeszközök keretében nyújtott egyéb hozzájárulások teljes összegét; valamint

– a kapott támogatások, vissza nem térítendő pénzügyi támogatás vagy kölcsönök és a mutatók elérése során felmerült költségek közötti összefüggést igazoló bizonyítékok.

- (3) *A keretmegállapodás rendelkezik a Bizottság azon jogosultságáról is, hogy az Unió pénzügyi érdekeit sértő és a kedvezményezett által nem orvosolt szabálytalanság, csalás, korrupció és összeférhetetlenség esetén vagy az említett megállapodásból eredő valamely kötelezettség súlyos megsértése esetén arányosan csökkentheti az eszközből nyújtott támogatást és visszafizetheti az eszköz célkitűzéseinek elérésére fordított bármely összeget, vagy kérheti a hitel lejárat előtti visszafizetését. A Bizottság a visszafizettetés és a csökkentés összegéről vagy a lejárat előtt visszafizetendő összegről való döntés során tiszteletben tartja az arányosság elvét, valamint figyelembe veszi az Unió pénzügyi érdekeit sértő szabálytalanság, csalás, korrupció vagy összeférhetetlenség, illetve a kötelezettségszegés súlyosságát. A kedvezményezettnek lehetőséget kell biztosítani arra, hogy a csökkentés elvégzését vagy a lejárat előtti visszafizetés elrendelését megelőzően észrevételeket tegyen.*
- (4) *Az eszköz keretében pénzeszközöket végrehajtó személyek és szervezetek haladéktalanul jelentik a Bizottságnak és az OLAF-nak az Unió pénzügyi érdekeit sértő csalás, korrupció, összeférhetetlenség, szabálytalanság és hivatali visszaélés gyanús eseteit, egy erre a célra szolgáló digitális eszközön keresztül, a visszaélést bejelentő személyek védelmére vonatkozó megfelelő rendelkezések mellett.*
- (4a) *Az eszközből származó pénzeszközök címzettjeinek havi frissítése egyetlen nyilvánosan hozzáférhető webportálon történik, a 4. cikk (7) bekezdésében meghatározott elvnek megfelelően. A Bizottság platformot biztosít a kedvezményezettek számára ezen információk közzétételére és az információk interaktív térképen való hozzáférhetővé tételére.*

22a. cikk

Könyvvizsgáló bizottság

- (1) *A Bizottság a kedvezményezettek első kifizetési kérelmének benyújtása előtt könyvvizsgáló bizottságot hoz létre.*
- (2) *A könyvvizsgáló bizottságnak a Bizottság által kinevezett független tagokból kell állnia. A Bizottság felkérheti a tagállamok és más adományozók képviselőit, hogy vegyenek részt a könyvvizsgáló bizottság tevékenységeiben.*

- (3) *A könyvvizsgáló bizottság legalább egyötödét a kedvezményezettek állampolgárai alkotják, akiknek magas szintű szakmai hozzáértése és feddhetetlensége bizonyított, és nem rendelkeznek személyes vagy szakmai kötődéssel a kedvezményezettek hatóságaihoz vagy tisztviselőihez, valamint olyan igazolhatóan független nemzetközi szakértők, akik bizonyítottan behatóan ismerik a kedvezményezettek gazdaságát és politikai rendszerét.*
- (4) *A könyvvizsgáló bizottságnak feladatai ellátása során teljes mértékben pártatlannak kell lennie, és az alkalmazandó legjobb nemzetközi gyakorlatokkal és normákkal összhangban kell eljárnia. Tevékenységével nem sérti a Bizottság, az OLAF, a Számvevőszék és adott esetben az Európai Ügyészség hatásköreit.*
- (5) *A könyvvizsgáló bizottság független külső könyvvizsgálót nevez ki, aki évente megbízhatósági nyilatkozatot ad ki a kedvezményezettek hatóságai által kiállított, a kifizetési kérelemhez csatolt nyilatkozatokról. A könyvvizsgáló bizottság a független külső könyvvizsgáló éves munkatervét is jóváhagyja.*
- (6) *A könyvvizsgáló bizottság határoz a Bizottságnak és a kedvezményezettek hatóságainak szóló, a független külső könyvvizsgáló megállapításai nyomán visszafizetendő összegekre vonatkozó ajánlásokról, és ezekről az ajánlásokról tájékoztatja a Bizottságot és a kedvezményezettek hatóságait.*
- (7) *A könyvvizsgáló bizottság rendszeres párbeszédet és együttműködést folytat az Európai Számvevőszékkel, valamint a nyugat-balkáni országok legfőbb ellenőrző intézményeivel.*
- (8) *A könyvvizsgáló bizottság, annak tagjai és alkalmazottai feladataik ellátása során sem a kedvezményezettek kormányaitól, sem pedig intézményektől, szervektől, hivataloktól vagy ügynökségektől nem kérhetnek és nem fogadhatnak el utasításokat. Személyzete és vezetősége kiválasztásának, valamint költségvetése meghatározásának szigorú függetlenségi garanciák mellett kell történnie.*
- (9) *A könyvvizsgáló bizottság segíti a Bizottságot az eszköz keretében nyújtott uniós finanszírozás hűtlen kezelésének megakadályozásában és különösen az eszköz célkitűzéseinek megvalósítására fordított összegekkel kapcsolatban felmerülő csalás, korrupció, összeférhetetlenség és szabálytalanságok elleni küzdelemben.*
- (10) *E célból a könyvvizsgáló bizottság rendszeresen jelentést tesz a Bizottságnak, valamint az Európai Parlament és a Tanács illetékes bizottságainak, és késedelem nélkül továbbít a Bizottságnak minden olyan, általa megszerzett vagy a tudomására jutott információt, amely az eszköz célkitűzéseinek elérésére fordított bármilyen összegű közfinanszírozást érintő hűtlen kezelés feltárt eseteivel vagy alapos gyanújával kapcsolatos, beleértve az eszköz teljesítményével kapcsolatos súlyos aggályokat is. Az (EU) 2017/1939 rendelet 24. cikkének (1) bekezdésével összhangban a könyvvizsgáló bizottság jelentést tesz az Európai Ügyészségnek minden olyan büntetendő cselekményről, amellyel kapcsolatban az utóbbi gyakorolhatná hatáskörét. Emellett a könyvvizsgáló bizottság a kedvezményezetteknek szóló ajánlásokat fogad el minden olyan esetben, amikor véleménye szerint a kedvezményezettek illetékes hatóságai nem tettek lépéseket az olyan csalás, korrupció, összeférhetetlenség és szabálytalanságok megelőzése, feltárása és korrekciója érdekében, amelyek veszélyeztetik vagy nagy eséllyel veszélyeztetni fogják az eszközből nyújtott forrásokkal való hatékony és eredményes gazdálkodást, valamint minden olyan esetben, amikor gyengeségeket észlel a*

kedvezményezettek hatóságai által bevezetett kontrollrendszer kialakításában és működésében. A kedvezményezettek végrehajtják ezeket az ajánlásokat vagy megindokolják ennek elmulasztását. A könyvvizsgáló bizottság jelentéseit és a könyvvizsgáló bizottságtól származó információkat az OLAF-nak és adott esetben az Európai Ügyészségnek is meg kell küldeni, és azokat a kedvezményezettek érintett hatóságaival is meg lehet osztani, különösen abban az esetben, ha e hatóságoknak lépéseket kell tenniük a csalás, a korrupció, az összeférhetetlenség és a szabálytalanságok – beleértve saját teljesítményük tekintetében is – megelőzése, feltárása és korrekciója, valamint az Unió pénzügyi érdekeit sértő bűncselekmények kivizsgálása és büntetőeljárás alá vonása érdekében.

- (11) *A könyvvizsgáló bizottság számára hozzáférést kell biztosítani a feladatai ellátásához szükséges információkhoz, adatbázisokhoz és nyilvántartásokhoz. A 9. cikkben említett keretmegállapodás meghatározza azokat a szabályokat és rendelkezéseket, amelyek értelmében a könyvvizsgáló bizottság hozzáfér a releváns információkhoz, illetve a kedvezményezettek a könyvvizsgáló bizottság rendelkezésére bocsátják a releváns információkat.*
- (12) *A könyvvizsgáló bizottság segítséget nyújthat a Bizottság azon fellépéseivel, amelyek célja a kedvezményezettek támogatása a közfinanszírozást érintő hűtlen kezelés elleni küzdelmet szolgáló kapacitásépítési tevékenységekben.*
- (13) *A könyvvizsgáló bizottság működésének finanszírozása a 6. cikke (2) bekezdésének b) pontjában foglaltak szerint történik, beleértve a kijelölt független külső könyvvizsgáló finanszírozását is.*

23. cikk

A nemzeti belső rendszerek és a nemzeti ellenőrző hatóságok szerepe

- (1) Az eszközökből a közvetlenül a kedvezményezettek nemzeti költségvetésébe folyósított, pénzügyi támogatásként kifizetett finanszírozási rész tekintetében a Bizottság a kedvezményezettek meglévő és továbbfejlesztett belső kontrollrendszereire támaszkodik, beleértve a nemzeti ellenőrző hatóságokat és adott esetben az egyes kedvezményezetteknek az Előcsatlakozási Támogatási Eszköz keretében létrehozott csalásellenes koordinációs szolgálatait is, **valamint a helyi civil felügyeletre, amelyet az uniós normákkal összhangban lévő átláthatósági intézkedések könnyítenek meg.**

A reformprogramok a végrehajtás első éveiben prioritásként kezelik a 32. tárgyalási fejezethez kapcsolódó reformokat, különös tekintettel az államháztartási gazdálkodásra és a belső kontrollra, valamint a csalás elleni küzdelemre, emellett a 23. és 24. fejezetet, különösen az igazságszolgáltatást, a korrupciót és a szervezett bűnözést illetően, továbbá a 8. fejezetet, különösen az állami támogatások ellenőrzése vonatkozásában.

- (2) A kedvezményezettek haladéktalanul jelentenek **a könyvvizsgáló bizottságnak és a Bizottságnak** bármely, első közigazgatási vagy bírósági ténymegállapítás tárgyát képező szabálytalanságot – többek között a csalást –, és tájékoztatják a Bizottságot az e szabálytalanságok vonatkozásában indított közigazgatási és bírósági eljárások alakulásáról. Az ilyen jelentéstételt elektronikus úton kell elvégezni, a Bizottság által létrehozott szabálytalanságkezelő rendszer alkalmazásával.

- (3) A (2) bekezdésben említett szervezetek rendszeres párbeszédet folytatnak **a könyvvizsgáló bizottsággal**, az Európai Számvevőszékekkel, az OLAF-fal és adott esetben az Európai Ügyészséggel.
- (4) A Bizottság kockázatértékelés és a nemzeti ellenőrző hatóságokkal folytatott párbeszéd alapján részletes rendszer-felülvizsgálatokat végezhet a nemzeti költségvetés végrehajtásával kapcsolatban, és ajánlásokat tehet a rendszerek javítására, **miután konzultált könyvvizsgáló bizottsággal**.
- (5) A Bizottság a kedvezményezettnek szóló ajánlásokat fogadhat el minden olyan esetben, amikor véleménye szerint az illetékes hatóságok nem tették meg a szükséges lépéseket az olyan csalás, korrupció, összeférhetlenség és szabálytalanságok megelőzése, feltárása és korrekciója érdekében, amelyek veszélyeztetik vagy nagy eséllyel veszélyeztetni fogják az eszközből finanszírozott kiadásokkal való hatékony és eredményes gazdálkodást, valamint minden olyan esetben, amikor gyengeségeket észlel a hatóságok által bevezetett kontrollrendszer kialakításában és működésében. Az érintett kedvezményezett végrehajtja ezeket az ajánlásokat vagy megindokolja ennek elmulasztását.

V. FEJEZET

Nyomon követés, jelentéstétel és értékelés

24. cikk

Nyomon követés és jelentéstétel

- (1) A Bizottság nyomon követi az eszköz végrehajtását, és értékeli a 3. cikkben meghatározott célkitűzések megvalósulását. A végrehajtás nyomon követése célzott, az eszköz keretében végrehajtott tevékenységekkel arányos. A 13. cikk (2) bekezdésében említett mutatók várhatóan hozzájárulnak az eszköz Bizottság általi nyomon követéséhez.
- (2) A 9. cikkben említett **keretmegállapodás** meghatározza, hogy a kedvezményezett az (1) bekezdés alkalmazásában milyen szabályok és feltételek szerint tesz jelentést a Bizottságnak.
- (3) A Bizottság éves jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak az e rendelet célkitűzéseinek megvalósítása terén elért eredményekről **és a 4. cikkben említett általános elvek betartásáról. Ez a jelentés tartalmazza az eszköz additionalitásának és hozzáadott értékének értékelését, az eszköz és az (EU) 2021/1529 rendelet hatálya alá tartozó támogatás közötti szinergiák és kiegészítő jelleg értékelését az e rendelet 3. cikkében említett egyes általános és konkrét célkitűzések tekintetében, valamint a Bizottság által a kettős finanszírozás elkerülése céljából, az uniós költségvetés védelme érdekében hozott rendelkezések és intézkedések leírását.**
- (4) A Bizottság a (3) bekezdésben említett jelentést a 27. cikkben említett bizottság rendelkezésére bocsátja.

24a. cikk
Az eszköz eredménytáblája

- (1) *A Bizottság létrehozza az eszköz eredménytábláját (a továbbiakban: az eredménytábla), amely a 3. cikkben említett célkitűzések mindegyike tekintetében mutatja a kedvezményezettek reformprogramjainak végrehajtása terén elért előrehaladást. Az eredménytábla az eszköz teljesítmény-jelentéstételi rendszerét képezi.*
- (2) *A Bizottság felhatalmazást kap arra, hogy a 26. cikkel összhangban felhatalmazáson alapuló jogi aktust fogadjon el e rendelet kiegészítése céljából, meghatározva az eredménytábla részletes elemeit az e cikk (1) bekezdésében említettek szerint, az eszköz végrehajtása terén elért előrehaladás megjelenítése érdekében.*
- (3) *Az eredménytáblát 2024 decemberéig bezárólag kell működésbe léptetni, és azt a Bizottság folyamatosan frissíti, amint a teljesítményre vonatkozó információk és a 24a. cikk (4) bekezdésében leírt egyéb alapvető dokumentumok rendelkezésre állnak. Az eredménytáblát egy weboldalon vagy internetes portálon nyilvánosan hozzáférhetővé kell tenni.*
- (4) *Az eredménytábla továbbá olyan kulcsfontosságú dokumentumokat is tartalmaz, mint a reformprogramok, a reformprogramok Bizottság általi értékelése, a kedvezményezettek kifizetési kérelme, a kifizetési feltételek teljesítésének Bizottság általi értékelése, a reformprogramok határozata és a pénzeszközök felszabadítását engedélyező határozatok.*
- (5) *Az eredménytábla az eszközből származó pénzeszközök címzettjeire vonatkozó információkat is tartalmaz.*

25. cikk
Az eszköz értékelése

- (1) *A Bizottság 2027. december 31. után, de legkésőbb 2031. december 31-ig **független külső értékelés révén** elvégzi a rendelet utólagos értékelését. Ez az utólagos értékelés azt méri fel, hogy az Unió milyen mértékben járult hozzá e rendelet célkitűzéseinek megvalósulásához. **A Bizottság kellően figyelembe veszi az Európai Parlament vagy a Tanács e független külső értékelésre vonatkozó javaslatait.***
- (2) *Ezen utólagos értékelés az OECD Fejlesztési Támogatási Bizottságának bevált gyakorlatra vonatkozó elveire támaszkodik, és annak megállapítására törekszik, hogy teljesültek-e a célkitűzések, valamint ajánlásokat fogalmaz meg a jövőbeli tevékenységek javítása céljából.*

A Bizottság az említett utólagos értékelés megállapításairól és következtetéseiről, valamint az azokkal kapcsolatos észrevételeiről és nyomonkövetési intézkedéseiről tájékoztatja az Európai Parlamentet, a Tanácsot és a tagállamokat. A szóban forgó utólagos értékelésről a tagállamok **vagy az Európai Parlament** kérésére vita folytatható. Az eredményeket fel kell használni a jövőbeni programok és a tevékenységek előkészítése, valamint az erőforrások elosztása során. Ezen utólagos értékelést és nyomon követést nyilvánosan hozzáférhetővé kell tenni.

A Bizottság megfelelő mértékig minden érintett érdekelt felet – ideértve a kedvezményezetteket, a szociális partnereket, a civil társadalmi szervezeteket, **a regionális** és a helyi hatóságokat – bevon az e rendelet értelmében nyújtott uniós

finanszírozás értékelési folyamatába, és adott esetben arra törekszik, hogy a kedvezményezettek szoros bevonásával a tagállamokkal és más partnerekkel közös értékelést készítsen.

VI. FEJEZET

Záró rendelkezések

26. cikk

A felhatalmazás gyakorlása

- (1) *A 13., 15., 16., 18., 19., 20., 21. és 24. cikkben említett*, felhatalmazáson alapuló jogi aktusok elfogadására vonatkozóan a Bizottság részére adott felhatalmazás gyakorlásának feltételeit e cikk határozza meg.
- (2) A Bizottságnak a 18. cikkben említett, felhatalmazáson alapuló jogi aktus elfogadására vonatkozó felhatalmazása *négyéves* időtartamra szól, *hét nappal e rendelet hatálybalépését követően kezdődő* hatállyal. *A Bizottság legkésőbb kilenc hónappal az ötéves időtartam letelte előtt jelentést készít a felhatalmazásról. A felhatalmazás hallgatólagosan meghosszabbodik a korábbival megegyező időtartamra, amennyiben az Európai Parlament vagy a Tanács nem ellenzi a meghosszabbítást legkésőbb három hónappal minden egyes időtartam letelte előtt.*
- (3) Az Európai Parlament vagy a Tanács bármikor visszavonhatja a 18. cikkben említett felhatalmazást. A visszavonásról szóló határozat megszünteti az abban megjelölt felhatalmazást. A határozat az Európai Unió Hivatalos Lapjában való kihirdetését követő napon, vagy a benne megjelölt későbbi időpontban lép hatályba. A határozat nem érinti a már hatályban lévő, felhatalmazáson alapuló jogi aktusok érvényességét.
- (4) Felhatalmazáson alapuló jogi aktus elfogadása előtt a Bizottság a jogalkotás minőségének javításáról szóló, 2016. április 13-i intézményközi megállapodásban foglalt elveknek megfelelően konzultál az egyes tagállamok által kijelölt szakértőkkel.
- (5) A Bizottság a felhatalmazáson alapuló jogi aktus elfogadását követően haladéktalanul és egyidejűleg értesíti arról az Európai Parlamentet és a Tanácsot.
- (6) A 18. cikk értelmében elfogadott felhatalmazáson alapuló jogi aktus csak akkor lép hatályba, ha az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak a jogi aktusról való értesítését követő *két hónapon* belül sem az Európai Parlament, sem a Tanács nem emelt ellene kifogást, illetve ha az említett időtartam lejártát megelőzően mind az Európai Parlament, mind a Tanács arról tájékoztatta a Bizottságot, hogy nem fog kifogást emelni. Az Európai Parlament vagy a Tanács kezdeményezésére ez az időtartam *két hónappal* meghosszabbodik.

27. cikk

Bizottsági eljárásrend

- (1) A Bizottságot egy bizottság segíti. Ez a bizottság a 182/2011/EU rendelet értelmében vett bizottságnak minősül.
- (2) Az e bekezdésre történő hivatkozáskor a 182/2011/EU rendelet 5. cikke alkalmazandó.

27a. cikk
Parlamenti ellenőrzés

- (1) *Az Európai Parlament és a Bizottság rendszeres párbeszédet folytat az eszköz parlamenti felügyeletének és ellenőrzésének biztosítása érdekében. Ezt a párbeszédet az IPA III végrehajtásáról folytatott meglévő magas szintű geopolitikai párbeszéd keretében kell folytatni a két eszköz közötti koherencia biztosítása érdekében. E párbeszéd lehetővé teszi az Európai Parlamenttel az eszköz és a reformprogramok végrehajtása terén elért eredményekről folytatott eszmecsere. A párbeszédre évente legalább háromszor, a végrehajtási ciklus megfelelő pillanataiban kerül sor. A Bizottság minden párbeszéd előtt tájékoztatja a Parlamentet a következőkről:*
- a) az eszköz, különösen a reformprogramok, valamint a kapcsolódó beruházások és reformok, valamint a keretmegállapodások végrehajtása terén elért eredmények állása;*
 - b) a reformprogramok, azok Bizottság általi értékelése és a reformprogramok esetleges módosításai;*
 - c) a vonatkozó mérföldkövek és célok elérésének helyzete;*
 - d) a kifizetések visszatartására és felfüggesztésére, valamint a pénzeszközök csökkentésére és újraelosztására vonatkozó információk, beleértve a kedvezményezettek által benyújtott észrevételeket, valamint a mérföldkövek és célok kielégítő teljesítésének biztosítása érdekében hozott korrekciós intézkedéseiket;*
 - e) az egyes intézkedések tekintetében az IPA III és az eszköz közötti komplementaritás értékelése;*
 - f) az eszköz és az IPA III legfrissebb részletes pénzügyi programozása és egyéb kapcsolódó dokumentumai, amelyek lehetővé teszik a kedvezményezetteknek szóló mindkét eszköz koherens ellenőrzését;*
 - g) az e rendeletben meghatározott nyomonkövetési tevékenységek főbb megállapításai, beleértve a 24. cikkben említett éves jelentést is;*
 - h) az eszköz végrehajtásával kapcsolatos minden egyéb releváns információ és dokumentáció.*
- (2) *Az Európai Parlament az (1) bekezdésben említett kérdések tekintetében állásfoglalásokban kifejezheti nézeteit.*
- (3) *A Bizottságnak figyelembe kell vennie az éghajlatváltozásról folytatott rendszeres párbeszéd keretében keresztül kifejtett nézetekből fakadó minden elemet, így az Európai Parlament vonatkozó állásfoglalásait is.*
- (4) *A párbeszéd alapjául a 24a. cikkben említett eredménytábla szolgálhat.*

28. cikk
Tájékoztatás, kommunikáció és nyilvánosság

- (1) *A Bizottság és az Európai Unió kedvezményezett országokban működő küldöttségei – többek között a kedvezményezettekkel közösen folytatott – kommunikációs tevékenységekben vesznek részt, hogy a nyilvánosság számára láthatóvá tegye, hogy a reformprogramokban előirányzott pénzügyi támogatás uniós finanszírozással valósul*

meg. A Bizottság *előírja*, hogy az eszköz keretében nyújtott támogatással kapcsolatos kommunikáció során és a támogatás tényének elismeréseként finanszírozási nyilatkozatot kell használni. *Az eszköz keretében finanszírozott fellépésekre az Európai Unió külső tevékenységére vonatkozó kommunikációs és láthatósági kézikönyvben meghatározott követelményeket kell alkalmazni. A Bizottság az uniós finanszírozású projektek esetében minden egyes kedvezményezett számára a láthatósági és kommunikációs intézkedésekre vonatkozó iránymutatásokat fogad el.*

- (2) Az uniós finanszírozás címzettjei, *különösen a kormányzati és egyéb közintézmények aktívan és átláthatóan* feltüntetik az uniós finanszírozás eredetét, és biztosítják az uniós finanszírozás láthatóságát – többek között azáltal, hogy feltüntetik az Unió emblémáját és egy megfelelő, „Az Európai Unió általi finanszírozásban részesült” szövegű finanszírozási nyilatkozatot –, különösen a tevékenységek és azok eredményeinek népszerűsítése során, következetes, hatékony és arányos módon célzott tájékoztatást nyújtva többféle célközönségnek, köztük a médiának és a nyilvánosságnak.
- (2a) *A (2) bekezdésben meghatározott láthatósági kritériumok teljesítése előfeltétele a kedvezményezettek uniós finanszírozáshoz való jövőbeli hozzáféréseinek.*
- (3) A Bizottság tájékoztatási és kommunikációs tevékenységeket végez az eszökhöz, az eszköz alapján hozott intézkedésekhez és az elért eredményekhez kapcsolódóan. Az eszköz számára elkülönített pénzügyi erőforrások az Unió politikai prioritásaira vonatkozó intézményi kommunikációhoz is hozzájárulnak, amennyiben e prioritások kapcsolódnak a 3. cikkben említett célkitűzésekhez. *A Bizottság az uniós értékek megismertetése és az uniós támogatás hozzáadott értékének kiemelése érdekében a stratégiai tájékoztatást és a társadalmi diplomáciát megerősítő intézkedéseket hoz.*
- (3a) *A tájékoztatást, a kommunikációt és a nyilvánosságot hozzáférhető formátumban kell biztosítani, összhangban a fogyatékosággal élők személyek jogairól szóló ENSZ-egyezmény (UNCRPD) 9. cikkével és a harmonizált uniós jogszabályokkal, különösen az (EU) 2019/882 európai parlamenti és tanácsi irányelvvel¹.*

29. cikk
Hatálybalépés

Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő napon lép hatályba.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt ...,

az Európai Parlament részéről
az elnök

a Tanács részéről
az elnök

¹ *Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/882 irányelve (2019. április 17.) a termékekre és a szolgáltatásokra vonatkozó akadálymentességi követelményekről (HL L 151., 2019.6.7., 70. o.).*

MELLÉKLET

A globális források kedvezményezettenkénti elosztásának módszertana

Az egyes kedvezményezettek számára történő elosztást a referenciaév adatai alapján, a következő lépéseknek megfelelően kell kiszámítani:

1. lépés: népességelosztási kulcs meghatározása a kedvezményezett népességének a nyugat-balkáni régió népességének teljes létszámához viszonyított aránya alapján;
2. lépés: egy GDP-elosztási kulcs meghatározása a nyugat-balkáni régió egy főre jutó átlagos GDP-jének az adott kedvezményezett egy főre jutó GDP-jéhez viszonyított aránya alapján, elosztva a hat arány összegével;
3. lépés: az egyes országok százalékos súlyának kombinációja az 1. lépés szerinti népesség és a 2. lépés szerinti, egy főre jutó GDP tekintetében, a lakosság 60 %-ának és az egy főre jutó GDP 40 %-ának megfelelő súlyozási tényezővel.